

R O Z H O D N U T Í

Kárný senát Nejvyššího správního soudu jakožto soudu kárného složený z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška, LL.M., členů JUDr. Jiřího Zavázala a Mgr. Michaela Květa a přísedících JUDr. Jana Jakovce, Mgr. Lukáše Trojana a JUDr. Olgy Rosenkranzové, Ph.D., projednal v ústním jednání dne 15. 5. 2023 kárný návrh ze dne 29. 12. 2022, doručený kárnému soudu téhož dne, kárného navrhovatele: **ministr spravedlnosti JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.**, sídlem Vyšehradská 16, Praha 2 proti kárně obviněnému: **JUDr. Aleš Dufek, soudce Městského soudu v Brně**, za přítomnosti jeho obhájce JUDr. Ing. Lukáše Prudila, Ph.D., advokáta, sídlem Bašty 8, Brno, a rozhodl dnešního dne

t a k t o :

JUDr. Aleš Dufek,

nar. X,

soudce Městského soudu v Brně,

s e z p r o š ť u j e

podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů,

kárného návrhu pro skutek spočívající v tom,

ž e

v rozporu s § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, poskytl informace o probíhajícím trestním řízení, v rozporu s § 11 odst. 6 uvedeného zákona poskytl informace o činnosti orgánů činných v trestním řízení, které se týkají předcházení, vyhledávání, odhalování a stíhání trestné činnosti, a v rozporu s § 8a téhož zákona poskytl jako soudce pověřený zastupováním místopředsedy Městského soudu v Brně informace týkající se osobnosti, soukromí fyzické osoby a osobní údaje, které mají být chráněny, tím, že

- (a) dne 4. 11. 2022, pod sp. zn. 0 Si 571/2022, na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím ze dne 20. 10. 2022 poskytl zástupci tisku P. A. z mediálního domu Česká televize:
 - i) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3614/2022, o vzetí do vazby obviněného Ing. P. F.,

- ii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3615/2022, o vzetí do vazby obviněného J. N.,
 - iii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3616/2022, o vzetí do vazby obviněného J. H.,
 - iv) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3617/2022, o vzetí do vazby obviněného M. H.,
 - v) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3618/2022, o vzetí do vazby obviněného JUDr. R. N.,
 - vi) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3619/2022, o vzetí do vazby obviněného Ing. J. K.,
 - vii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3620/2022, o vzetí do vazby obviněného J. K.,
- vydaná procesním soudcem Mgr. Ondřejem Klusákem, včetně částečně anonymizovaných odůvodnění;
- (b) dne 4. 11. 2022, pod sp. zn. 0 Si 572/2022, na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím ze dne 21. 10. 2022 poskytl zástupci tisku P. K. z mediálního domu Právo:
- i) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3614/2022, o vzetí do vazby obviněného Ing. P. F.,
 - ii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3615/2022, o vzetí do vazby obviněného J. N.,
 - iii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3616/2022, o vzetí do vazby obviněného J. H.,
 - iv) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3617/2022, o vzetí do vazby obviněného M. H.,
 - v) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3618/2022, o vzetí do vazby obviněného JUDr. R. N.,
 - vi) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3619/2022, o vzetí do vazby obviněného Ing. J. K.,
 - vii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3620/2022, o vzetí do vazby obviněného J. K.;
- vydaná procesním soudcem Mgr. Ondřejem Klusákem, včetně částečně anonymizovaných odůvodnění, a
- viii) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3607/2022, o vzetí do vazby obviněného Z. Č.,
 - ix) usnesení Městského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2022 ve věci sp. zn. 70 Nt 3608/2022, o vzetí do vazby obviněného JUDr. O. B.,
- vydaná procesním soudcem Mgr. Jaroslavem Chocholou, která neobsahovala odůvodnění;
- (c) a dne 7. 11. 2022, pod sp. zn. 0 Si 573/2022, na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím ze dne 23. 10. 2022 poskytl zástupci tisku V. J. z mediálního domu idnes.cz:
- x) příkaz k prohlídce jiných prostor a pozemků sp. zn. 70 Nt 1428/2022 ze dne 30. 9. 2022,
 - xi) příkaz k prohlídce jiných prostor a pozemků sp. zn. 70 Nt 1437/2022 ze dne 30. 9. 2022,

xii) příkaz k domovní prohlídce sp. zn. 70 Nt 1445/2022 ze dne 30. 9. 2022, vydané procesním soudcem Mgr. Pavlem Hornou, včetně částečně anonymizovaných odůvodnění,

č í m ž m ě l s p á c h a t

kárné provinění podle § 87 odst. 2, případně dle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích),

p r o t o ž e s k u t e k n e n í k á r n ý m p r o v i n ě n í m .

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na zahájení kárného řízení

[1] Ministr spravedlnosti (dále též „navrhovatel“) podal dne 29. 12. 2022 podle § 8 odst. 3 písm. b) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále též „kárný zákon“), k Nejvyššímu správnímu soudu jakožto soudu kárnému (dále jen „kárný soud“) návrh na zahájení kárného řízení proti pověřenému místopředsedovi Městského soudu v Brně JUDr. Aleši Dufkovi (dále též „kárně obviněný“), datovaný týmž dnem. Obvinil jej ve smyslu § 86 a § 87 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), z toho, že v případech vymezených ve výroku tohoto rozhodnutí zaviněně porušil povinnosti pověřeného místopředsedy soudu jednatelství za soud v postavení povinného subjektu stanovené § 11 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 6 a § 8a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též „informační zákon“).

[2] Navrhovatel nejprve rekapituloval obsah usnesení a příkazů označených ve výroku tohoto rozhodnutí a odkázal na tiskové zprávy dozorující státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Olomouci JUDr. Petry Lastovecké (dále též „dozorová státní zástupkyně“) ze dnů 18. 10. 2022, 19. 10. 2022 a 20. 10. 2022, z nichž dovozuje, že si dozorová státní zástupkyně vyhradila poskytování informací a následně sdělovala o probíhajícím přípravném řízení jenom velmi stručné informace o prohlídkách a počtech zadržených osob. Následně server iDnes dne 9. 11. 2022 publikoval článek s názvem „*Nějak to s Z. vymyslete. N. N. rady stíhanému odposlechla policie*“ (dále jen „článek z 9. 11. 2022“), v němž bylo uvedeno, že Městský soud v Brně (dále též „městský soud“) na základě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytl médiím informace (dokumenty obsahující příkazy k domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor a pozemků) z probíhajících trestních řízení spojených s tzv. kauzou *Taxis*.

[3] Ministerstvo spravedlnosti (dále též „ministerstvo“) proto přípisem ze dne 10. 11. 2022 požádalo předsedu městského soudu o vysvětlení. Předseda městského soudu Mgr. Jan Sedláček reagoval přípisem ze dne 16. 11. 2022, v němž sdělil, že žádost o informace vyřídil v souladu s rozvrhem práce kárně obviněný, a připojil jeho vyjádření ze dne 15. 11. 2022 spolu s kopií spisového materiálu sp. zn. 0 Si 573/2022. Kárně obviněný přitom ve vyjádření uvedl, že poskytl pouze neutajovaná rozhodnutí o některých domovních prohlídkách a

rozhodnutí, kterými byli obvinění vzati do vazby. Ministerstvo nicméně rozhodnutí o vazbách neobdrželo, proto požádalo o jejich dodatečné zaslání, včetně související žádosti a informace o jejím vyřízení. Dne 23. 11. 2022 ministerstvo obdrželo kopie spisů sp. zn. 0 Si 528/2022, 0 Si 533/2022, 0 Si 571/2022 a Si 572/2022, jež obsahovaly příslušná rozhodnutí o vzetí do vazby v kauze *Taxis*. Vzhledem k uvedenému časovému průběhu byly podle navrhovatele lhůty uvedené v § 9 odst. 1 kárného zákona zachovány.

[4] Navrhovatel shledává kárné provinění v tom, že kárně obviněný poskytl informace z probíhajícího trestního řízení, ačkoliv pro to nebyly splněny zákonné podmínky. Limity pro poskytování informací v přípravné fázi trestního řízení jsou dány zejm. § 11 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 6 a § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím a dále § 8a až § 8d zákona č. 141/1991, o trestním řízení soudním (trestní řád). Navrhovatel odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž plyne, že výlučka z poskytování informací týkající se trestního řízení je obecně legitimní, a to zejména z důvodu veřejného zájmu na naplnění účelu trestního řízení, tj. řádném prošetření skutku, který naplňuje znaky trestného činu. Dále judikatura dovodila, že omezení práva na informace v přípravné fázi trestního řízení, respektive ve fázi prověřování před jeho vlastním zahájením, bude spíše pravidlem. Potřebu ochrany informací z probíhajícího trestního řízení podle navrhovatele zdůraznila též novelizace zákona o svobodném přístupu k informacím provedená zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů, a plyne též z judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

[5] Podle trestního řádu je přípravné řízení z povahy věci neveřejné, a to z důvodu ochrany zájmu, aby obviněný nebo jiná osoba nemařili vyšetřování trestného činu, a zároveň zájmu na ochraně osobnostních práv obviněného, proti kterému ještě ani nebyla podána obžaloba, stejně jako osobnostních práv dalších osob. Právo na informace sice lze uplatnit i v přípravném řízení, ale je výrazně omezeno § 8a až § 8c trestního řádu. Při poskytování informací v této fázi řízení se proto orgány činné v trestním řízení musejí důkladně zabývat potenciálními následky, které takový postup může vyvolat. Ustanovení § 8d trestního řádu umožňuje poskytnout informaci v případě, kdy veřejný zájem na jejím zveřejnění převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby, zároveň však § 8a odst. 1 trestního řádu zakazuje orgánům činným v trestním řízení zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka. Sousedstvím *informace umožňující zjištění totožnosti osoby* se přitom rozumí jakékoliv informace, které by umožnily danou osobu identifikovat. Takový výklad podporuje též rozhodnutí kárného soudu ze dne 12. 9. 2017 č. j. 12 Ksz 5/2016-128, *Komár*.

[6] Kárně obviněný všech uvedených omezení nedbal, neboť zveřejnil dokumenty, které obsahují informace o průběhu přípravného řízení, jež jednoznačně mohou ohrozit naplnění účelu trestního řízení. Jako příklad navrhovatel uvedl poskytnutý příkaz k prohlídce jiných prostor a pozemků ze dne 30. 9. 2022 sp. zn. 70 Nt 1437/2022, v jehož odůvodnění je konkrétně popsáno, jak obvinění vytvořili na území města Brna skupinu za účelem soustavného páchání úmyslné trestné činnosti a co při páchání této tvrzené trestné činnosti činili; zároveň je explicitně popsáno i tvrzené zapojení *N. N.* v postavení svědka spolu s tím, jaké mělo být v kauze jeho postavení. Zveřejnění takových informací v úvodní fázi trestního řízení může ovlivnit svědky, případně způsobit i útěk dalších potenciálních obviněných. Dokumenty obsahují zároveň osobní údaje a informace o osobách, které se v takové fázi zásadně neposkytují s ohledem na možný zásah do osobnostních práv. Navrhovatel

poukázal rovněž na nedostatečnou anonymizaci v poskytnutých dokumentech, a to i ve vztahu k dalším osobám než jenom k N. N.

[7] Dále navrhovatel oponoval argumentaci kárně obviněného, že poskytnutí dokumentů bylo ve veřejném zájmu. Ne všechny osoby, jež se v dokumentech vyskytují, totiž jsou veřejně činné, navíc v trestním řízení vystupují v různém procesním postavení. Veřejný zájem na zveřejnění tedy nepřevážil nad omezením práva na informace v přípravné fázi trestního řízení. Stejně tak navrhovatel nepřisvědčil tomu, že by poskytnuté dokumenty neobsahovaly skutečnosti, které by veřejnost, případně obvinění do té doby neznali. Kárně obviněný totiž poskytl informace v podstatně větší míře podrobnosti. Veřejně dostupné informace, jichž se kárně obviněný dovolává, navíc musely být poskytnuty v rozporu s výhradou dozorové státní zástupkyně a s úpravou zveřejňování informací v přípravném řízení.

[8] Navrhovatel v tomto směru považuje za zásadní článek z 9. 11. 2022, který čerpal mj. z informací poskytnutých kárně obviněným a obsahoval údaje, jež do doby jeho publikace nebyly veřejnosti známy. Konkrétně navrhovatel zmínil tyto body:

- prohlídka kanceláře 1. náměstka primátorky města Brna,
- podrobnosti týkající se součinnosti N. N. a místostarosty Městské části Brno-Sever A. B.,
- informace týkající se osobní vazby mezi N. N. a X. Y.,
- informace, že Policie ČR podezírá N. N. ze záměrného ovlivňování privatizačních podvodů ve prospěch X. Y.,
- informace týkající se schůzky N. N. a X. Y. v kanceláři N. N. dne 29. 10. 2020, včetně snahy o ovládnutí Pískovny Černovice a odpovědi N. N., která byla použita v titulku článku z 9. 11. 2022.

[9] Navrhovatel se následně obsáhle věnoval otázce kárné odpovědnosti pověřeného místopředsedy soudu se závěrem, že není rozhodné, zda je místopředseda do funkce jmenován, či je jejím výkonem pouze pověřen. Z procesní opatrnosti však navrhovatel žaluje jednání jako kárné provinění funkcionáře i jako kárné provinění soudce. Exces, kterého se kárně obviněný při vyřizování žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím dopustil, pak podle navrhovatele odpovídá tomu, co judikatura kárného soudu pojímá jako kárné provinění. Kárně obviněný totiž nerespektoval relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 15. 2. 2017 č. j. 6 As 338/2016-55), dle níž je odmítnutí žádosti o informace v přípravném řízení spíše pravidlem, ani neprovedl žádný test proporcionality ve vztahu k chráněným zájmům.

[10] Podstatný pro posouzení jednání kárně obviněného je z pohledu navrhovatele také postup dozorové státní zástupkyně, která jednak zásadně omezila rozsah poskytnutých informací a jednak si podle § 8a odst. 3 trestního řádu vyhradila právo na poskytování informací o dané trestní věci. Dozorová státní zástupkyně uvedeným postupem zároveň (negativně) vymezila okruh informací, jejichž poskytnutím by v konkrétní věci mohl být narušen účel trestního řízení a zasažena práva dotčených osob. Soud sice není rozhodnutím dozorové státní zástupkyně vázán, avšak musí z něj vycházet při poskytování informací ve stadiu přípravného řízení. Rozhodující úlohu v přípravném řízení má totiž podle trestního řádu právě dozorující státní zástupce. Místopředseda soudu oproti tomu kromě vlastních poznatků z rozhodnutí soudu nemá a z povahy věci ani nemůže mít žádné informace o

dalším plánovaném postupu v trestní věci. Kárně obviněný proto vycházel z chybného předpokladu o počtu obviněných osob, který uvedl ve svém vyjádření z 15. 11. 2022. Navrhovatel porovnal jednání kárně obviněného s věcí *Komár* a dospěl k závěru, že intenzita pochybení v nyní řešené věci je vyšší, a proto se jedná o kárné provinění. Zároveň nepovažuje za relevantní ústavně zakotvenou zásadu nezávislosti soudního rozhodování, neboť poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím je správním, nikoli soudním rozhodováním, a proto je nezbytné posuzovat postup kárně obviněného jako exces ze správního uvážení.

[11] Navrhovatel shledal v případě kárně obviněného zavinění přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti. Z pozice pověřeného místopředsedy soudu a povinného subjektu totiž měl ověřit, zda údaje z probíhajícího trestního řízení, které zástupcům tisku poskytl, nemohou ohrozit či zmařit účel trestního řízení či ohrozit práva dotčených osob anebo schopnost orgánů veřejné moci předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost a stíhat trestné činy. Jednání kárně obviněného je podle navrhovatele závažné a skutkovou podstatu kárného provinění by naplnila každá dílčí část žalovaného skutku. S ohledem na povahu a časovou souslednost jednotlivých jednání se přitom dle navrhovatele jedná o pokračující kárný delikt.

[12] Za adekvátní kárné opatření navrhovatel považuje odvolání z funkce místopředsedy soudu. Pokud by však kárný soud dospěl k závěru, že kvůli absenci jmenování nelze odvolání z funkce uložit, pak by měl kárný soud uložit kárné opatření snížení platu o 30 % na dobu jednoho roku.

[13] Navrhovatel kárnému soudu navrhl provedení těchto důkazů:

- A. článek ze dne 9. 11. 2022 s názvem „*Nějak to s Z. vymyslete. N. N. rady stíhanému odposlechla policie*“, autorů V. J. a M. L., publikovaný na webu iDnes.cz,
- B. informační spisy Městského soudu v Brně SI 571/2022 [k dílčímu jednání (a)], SI 572/2022 [k dílčímu jednání (b)] a SI 573/2022 [k dílčímu jednání (c)], obsahující žádosti o informace P. A. z ČT, P. K. z Práva a V. J. z MFDnes a dále sdělení kárně obviněného o poskytnutí požadovaných informací v podobě 7 vazebních usnesení (č. i-vii) procesního soudce Ondřeje Klusáka z 20. 10. 2022 s částečně anonymizovaným odůvodněním, 2 vazebních rozhodnutí (č. viii a ix) procesního soudce Jaroslava Chocholy z 6. 10. 2022, která neobsahovala odůvodnění, 2 rozhodnutí – příkazů k prohlídce jiných prostor a pozemků procesního soudce Pavla Horny z 30. 9. 2022 (č. x a xi), s částečně anonymizovaným odůvodněním, a 1 rozhodnutí – příkaz k domovní prohlídce procesního soudce Pavla Horny z 30. 9. 2022 (č. xii), s částečně anonymizovaným odůvodněním, všechna se týkají tzv. kauzy Taxis – kauzy privatizace městských bytů v Brně a Pískovny Černovice,
- C. informační spisy SI 528/2022 a SI 533/2022, obsahující žádosti o informace A. J. z mediálního domu Economia a P. A. z ČT a sdělení kárně obviněného o poskytnutí požadovaných informací v podobě vazebních usnesení č. viii a ix procesního soudce Jaroslava Chocholy z 6. 10. 2022, která neobsahovala odůvodnění,
- D. vyjádření kárně obviněného Spr 1344/2022 z 15. 11. 2022,
- E. tisková prohlášení Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, resp. dozorové státní zástupkyně, ze dne 4. 10. 2022, 5. 10. 2022, 6. 10. 2022, 18. 10. 2022, 19. 10. 2022, 20. 10. 2022 a 23. 11. 2022,

- F. spis sp. zn. MSP-1104/2022-ODKA-DOH, obsahující korespondenci mezi Ministerstvem spravedlnosti a předsedou Městského soudu v Brně, konkrétně dopisy ředitelky odboru dohledu a kárné agendy Mgr. Kateřiny Skalkové z 10. 11. 2022 a z 21. 11. 2022 a odpovědi předsedy Městského soudu v Brně Mgr. Jana Sedláčka z 16. 11. 2022 (s kopií spisu SI 573/22 a vyjádření kárně obviněného Spr 1344/2022 z 15. 11. 2022) a z 23. 11. 2022 (s kopiemi spisů SI 571/22, SI 572/22, SI 528/22 a SI 533/22), tj. těch, které jsou uvedeny výše jako **důkazní návrhy B, C, a D**,
- G. rozvrh práce Městského soudu v Brně pro rok 2022.

[14] Dne 7. 2. 2023 navrhovatel kárnému soudu doručil doplnění odůvodnění kárného návrhu, v němž rozvedl zejména rozhodovací praxi městského soudu ohledně poskytování informací z přípravného řízení v souvislosti s kauzou *Taxis* a názor vrchního státního zástupce v Olomouci Mgr. Radima Daňhela (dále též „vrchní státní zástupce“).

[15] Předseda městského soudu totiž jako povinný subjekt rozhodoval v obdobných případech zcela opačným způsobem než kárně obviněný. Navrhovatel poukázal na rozhodnutí ze dne 22. 11. 2022 č. j. 0 Si 593/2022-3, č. j. 0 Si 600/2022-3 a 0 Si 606/2022-3, jimiž předseda městského soudu s odkazy na § 8a odst. a § 11 odst. 4. písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím odmítl žádosti o poskytnutí informací (dokumentů), které kárně obviněný naopak poskytl. Navrhovatel zmínil i několik dalších případů, v nichž předseda městského soudu odmítl poskytnout informace obdobné povahy.

[16] Ze sdělení vrchního státního zástupce podle navrhovatele plyne, že s poskytnutím informací z přípravného řízení nesouhlasí, a to z obdobných důvodů jako navrhovatel. I podle vrchního státního zástupce neměly být dokumenty žadatelům vůbec poskytnuty. K příkazu k domovní prohlídce sp. zn. 70 Nt 1445/2022 vrchní státní zástupce konkrétně uvedl, že prověřování se týkalo podstatně širšího rozsahu skutečností, než pro jaký bylo následně zahájeno trestní stíhání. Poukázal též na možnost nežádoucího ovlivnění dosud nevyslechnutých osob či nedostatečnou anonymizaci údajů. Z další komunikace též vyplynulo, že vrchní státní zástupce oslovil předsedy soudů a vedoucí státní zástupce v obvodu Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, aby podobnému poskytování informací do budoucna zabránil.

[17] V doplnění navrhovatel označil následující důkazy:

- H. informační spisy SI 591/2022 včetně rozhodnutí z 22. 11. 2022 č. j. 0 Si 591/2022 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci, SI 592/2022 včetně rozhodnutí z 22. 11. 2022 č. j. 0 Si 592/2022-4 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci, SI 593/2022 včetně rozhodnutí z 22. 11. 2022 č. j. 0 Si 593/2022-3 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci, SI 600/2022 včetně rozhodnutí z 22. 11. 2022 č. j. 0 Si 600/2022-3 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci, SI 606/2022 včetně rozhodnutí z 22. 11. 2022 č. j. 0 Si 606/2022-3 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci, SI 640/2022 včetně rozhodnutí z 8. 12. 2022 č. j. 0 Si 640/2022-3 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci, SI 642/2022 včetně rozhodnutí z 8. 12. 2022 č. j. 0 Si 642/2022-3 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci,
- I. rozhodnutí z 8. 12. 2022 č. j. 0 Si 650/2022-3 předsedy městského soudu o odmítnutí žádosti o informaci,

- J. rozhovor E. P. publ. na serveru ceska-justice.cz 21. 1. 2023 s názvem „Z přípravného řízení by se mělo poskytovat informací jako šafránu, říká vrchní státní zástupce v Olomouci Radim Daňhel“,
- K. sdělení vrchního státního zástupce v Olomouci Mgr. Radima Daňhela ministru spravedlnosti ze dne 31. 1. 2023 sp. zn. 2 SPR 31/2022-32,
- L. sdělení vrchního státního zástupce v Olomouci Mgr. Radima Daňhela předsedovi městského soudu z 16. 11. 2022 sp. zn. 2 SPR 31/2022-20,

II. Vyjádření kárně obviněného

[18] Předseda kárného senátu zaslal kárně obviněnému návrh na zahájení řízení včetně jeho doplnění a poučil jej o jeho právech podle § 12 a 13 kárného zákona.

[19] Kárně obviněný ve svém vyjádření ze dne 13. 2. 2023 uvedl, že se necítí být vinen, nemá zájem uzavřít dohodu o vině a kárném opatření ani nechce prohlásit vinu. Dále prohlásil za nesporné, že podle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytl anonymizovaná rozhodnutí uvedená v návrhu. Souhlasí tedy s popisem skutku v tom smyslu, že uvedená rozhodnutí poskytl zástupcům tisku, avšak nesouhlasí s jeho právní kvalifikací.

[20] Už z textu žádostí o informace bylo zřejmé, že zástupci médií měli podrobné znalosti o dané kauze (byli informováni například o jménech dotčených osob, o konkrétních spisových značkách, ale i o tom, že byly prováděny prohlídky). Kárně obviněný poukázal též na širokou medializaci celé kauzy, a to i před podáním žádostí o informace. Kárně obviněný informace poskytl až po důkladném zvážení, k němuž využil lhůtu, kterou povinným subjektům poskytuje zákon o svobodném přístupu k informacím. V mezidobí od podání žádostí po poskytnutí informací se přitom rozsah veřejně známých informací souvisejících s kauzou podstatně zvětšil.

[21] Kárně obviněný uvedl, že při úvaze, kterou učinil před rozhodnutím o poskytnutí informací, zohlednil:

- míru veřejné známosti okolností daných případů,
- postavení osob, o nichž poskytl informace, s tím, že údaje o fyzických osobách byly anonymizované a údaje o právnických osobách se neanonymizují dle instrukce ministerstva ze dne 24. 7. 2009 č. j. 13/2008-SOSV-SP,
- ustanovení § 8a, § 11 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím,
- ustanovení § 8a a § 8d trestního řádu.

[22] Kárně obviněný vycházel ze zásady, že povinné subjekty poskytují informace o své činnosti, pokud to zákon nezakazuje. Výklad, že informace by měly být spíše poskytovány, podle kárně obviněného zastává i navrhovatel, neboť v minulosti rušil rozhodnutí, kterými povinné subjekty poskytování informací odmítaly. Navrhovatel se v této konkrétní věci začal angažovat až poté, kdy byl na úrovni vlády informován o poskytování informací médiím v kauze *Taxis*, což plyne z výzvy ze dne 10. 11. 2022 č. j. MSP-1104/2022-ODKA-DOH/2. Kárně obviněný není politik, proto nehodnotil politické souvislosti a soustředil se pouze na právní otázky. Má přitom za to, že nebýt zvýšeného mediálního zájmu o kauzu, věc by se vůbec nedostala před kárný soud. Dodal, že při svých úvahách vyšel především z §

11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím a dospěl k právnímu názoru, že poskytnuté informace neohrozí ani nezmaří účel trestního řízení a ani nemají takový potenciál. Argumentace navrhovatele ohledně ohrožení či zmaření probíhajících trestních řízení je pouze obecná. Trestní řízení byla k okamžiku poskytnutí informací již v takové fázi, že jednání kárně obviněného nemohlo související úkony nijak ohrozit ani zmařit.

[23] K tomu, že v poskytnutých dokumentech bylo možné identifikovat N. N. nebo C. D., kárně obviněný uvedl, že prvně jmenovaný se k věci sám vyjadřoval v médiích, potvrdil, že jde o jeho osobu a že v jeho kanceláři byla prováděna prohlídka. Identitu druhého jmenovaného pak potvrdila přímo dozorová státní zástupkyně. K ohrožení či zmaření účelu trestních řízení tak nedošlo a dle názoru kárně obviněného převážil zájem na zveřejnění informací. Z relevantní judikatury Nevyššího správního soudu a Ústavního soudu přitom nelze dovodit, že se informace o probíhajících trestních řízeních vůbec neposkytují. Vyplývá z ní naopak, jakými úvahami by se měl povinný subjekt v takové situaci řídit, a přesně to kárně obviněný udělal. Případné vyhrazení si práva na poskytování informací ze strany dozorové státní zástupkyně podle § 8a odst. 3 trestního řádu je pro posouzení věci irelevantní, neboť nezavazuje soudy, a kárně obviněný neměl v tomto směru k dispozici žádnou formalizovanou výhradu.

[24] Kárně obviněný zdůraznil, že preferuje meritorní skutkové a právní posouzení případu, avšak kárný soud se bude muset vypořádat s tím, že kárně obviněný je pouze pověřeným místopředsedou pro věci trestní. Kárně provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích nepřipadá v úvahu, neboť kárně obviněný nebyl v konkrétních trestních řízeních činný jako soudce.

[25] Kárně obviněný dodal, že z jeho strany nešlo v žádném případě o exces, respektive o akt svévole či nerespektování práva, nýbrž o projev právního názoru. V daném kontextu poukázal též na rozhodnutí ve věci *Komár*, v němž kárný soud dospěl k závěru, že státní zástupce sice postupoval při poskytování informací nesprávně, avšak činil tak na základě svého právního názoru, který nebyl excesivní, a proto jej kárný soud zprostil kárného návrhu. Stejný postup navrhl kárně obviněný i ve svém případě.

[26] Kárně obviněný kárnému soudu navrhl provedení těchto důkazů:

- M. žádosti o informace ze dnů 20. 10. 2022, 21. 10. 2022 a 23. 10. 2022 (totéž co **důkazní návrh B**),
- N. poskytnutí informací ze dnů 4. 11. 2022 a 7. 11. 2022 (totéž co **důkazní návrh B**),
- O. výzva ministerstva ze dne 10. 11. 2022 č. j. MSP-1104/2022-ODKA-DOH/2 (totéž co **důkazní návrh F**),
- P. informace publikované v médiích před poskytnutím informací (36 článků z období od 4. 10. 2022 do 5. 11. 2022) s pomocným přehledem osob zmiňovaných v informacích poskytnutých kárně obviněným a v těchto člancích.

[27] V podání ze dne 9. 5. 2023 pak kárně obviněný navrhl provedení důkazu sdělením předsedy městského soudu ze dne 2. 5. 2023 adresovaným obhájci, podle něhož odmítal obdobné žádosti o informace, neboť naznal, že zájem veřejnosti na nich byl již saturován tím, že informace předtím poskytl kárně obviněný. Pokud by k tomu nedošlo, nevyloučil, že by i on informace s ohledem na zájem veřejnosti poskytl:

- Q. sdělení předsedy městského soudu ze dne 2. 5. 2023 Spr. 17/2023.

III. Další průběh řízení

[28] Kárný soud si vedle již uvedených listinných důkazů vyžádal:

- R. osobní spis kárně obviněného,
- S. hodnocení kárně obviněného ze strany předsedy městského soudu ze dne 2. 2. 2023,
- T. důkaz výslechem svědkyně – dozorové státní zástupkyně JUDr. Petry Lastovecké.

IV. Ústní jednání

[29] Ústního jednání dne 15. 5. 2023 se za navrhovatele zúčastnila ředitelka odboru dohledu a kárné agendy Mgr. Kateřina Skalková (dále též „zástupkyně navrhovatele“), která při jednání předložila pověření navrhovatele ke všem procesním úkonům, včetně dispozice s kárným návrhem. Dostavil se též kárně obviněný se svým obhájcem.

[30] Obhájce kárně obviněného uvedl, že navrhovatel nijak konkrétně nevymezil, jak bylo trestní řízení ohroženo. **Za nesporné okolnosti označil poskytnutí informací kárně obviněným a jejich rozsah.**

[31] **Kárně obviněný pak v rámci svého výslechu** poukázal na to, že na trestní úsek městského soudu chodí větší počet žádostí o informace než na úsek civilní. S takovými žádostmi, jaké jsou předmětem kárného řízení, se přitom setkal poprvé. Prostudoval proto relevantní judikaturu, z níž zjistil, že nevylučuje ani poskytování informací z přípravného řízení. V období po obdržení žádostí se navíc rozsah informací o kauze v médiích ještě rozšířil (ve veřejném prostoru již bylo takřka vše), takže by mu bylo až trapné informace neposkytnout. Neposkytnutí by pro něj přitom bylo jednodušší, nicméně s ohledem na dostupné informace vše pečlivě zvažoval. Mimo jiné zvažoval také to, že se kauza dotýká veřejně známých (činných) osob a nakládání s veřejnými prostředky.

[32] Dále kárně obviněný uvedl, že ministr projevil o případ zájem jenom proto, že v něm figuroval kandidát na ministra. Ohledně anonymizace soudce podotkl, že jména všech zúčastněných osob již byla známa, takže i kdyby anonymizace neproběhla zcela dostatečně, nic to nezměnilo. Kárně obviněný byl při rozhodování o poskytnutí informací přesvědčen, že nic nemůže zmařit, jelikož trestní stíhání již běžela, osoby byly ve vazbě a prohlídky již proběhly. Závěr o možnosti poskytnout požadované informace pak byl právním názorem kárně obviněného a za ten by měli být soudci postihováni pouze ve skutečně excesivních případech, což se toho projednávaného netýká. Pokud kárný navrhovatel zastává názor, že informace, které soudce poskytl, poskytovány být nemají, má to jeho ministerstvo řešit např. prostřednictvím školení, nikoliv prostřednictvím kárného řízení, které navíc nepůsobí dobře na veřejnost.

[33] K následným dotazům kárně obviněný upřesnil, že před poskytnutím informací si nepřipravil žádnou písemnou rešerši ani obdobný podklad, vše předložené v rámci kárného řízení vyhotovil až dodatečně. Při rozhodování o žádostech měl přitom k dispozici pouze rozhodnutí, o jejichž poskytnutí šlo, nikoliv soudní spisy a spisy z přípravného řízení. Judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu a informace z médií studoval před poskytnutím informací především na internetu. Kárně obviněný též vypověděl, že věc před poskytnutím informací s nikým nekonzultoval a že informace o množství obviněných osob a rozsahu věci čerpal z médií. Anonymizaci dokumentů přitom prováděl sekretariát

soudu na pokyn kárně obviněného, který však nijak nerozlišil, aby kancelář zohlednila různé procesní postavení osob či jejich veřejnou známost. Kárně obviněný se ani jinak nezabýval poměřováním konkrétních zájmů ve vztahu k individuálním osobám. S judikатурním závěrem, že z přípravného řízení se informace spíše neposkytnou, soudce souhlasil, avšak v případech, které jsou předmětem kárného návrhu, zaujal jiný právní názor. Následně vysvětlil, že agendu vyřizování žádostí o informace mezi příslušné místopředsedy určuje rozvrh práce, přičemž předseda městského soudu si rozhodování o žádostech o informace souvisejících s kauzou *Taxis* převzal až v návaznosti na stanovisko vrchního státního zástupce.

[34] Kárně obviněný dále konkretizoval, že od napadnutí žádostí do poskytnutí informací si průběžně četl, jak o kauze referovala média, avšak ve vztahu k poskytnutým rozhodnutím porovnával pouze celkový rozsah informací, nikoliv doslovné znění. Zároveň podle kárně obviněného skutečnosti, že byl někdo vzat do vazby nebo že byla provedena domovní prohlídka, nijak nevypovídají o vině dotčených osob, a proto poskytnutí takových informací nekoliduje s presumpcí nevinny. Poskytnutí informací podle soudce nijak nebránilo ani to, že vazební řízení je ze zákona neveřejné, jelikož žádosti nesměřovaly na protokoly z tohoto řízení. K dotazu, proč nekontaktoval dozorovou státní zástupkyni, kárně obviněný uvedl, že problém je spíše v tom, že ona nekontaktovala soud, přičemž i kdyby svou výhradu formálně sdělila, bylo by to pro rozhodování o poskytnutí předmětných soudních rozhodnutí irelevantní.

[35] Po výsledku kárně obviněného kárný soud provedl následující **listinné důkazy**: článek z portálu iDnes.cz ze dne 9. 11. 2022 (**důkaz A**), tisková prohlášení dozorové státní zástupkyně (**důkaz E**), rozhovor s vrchním státním zástupcem na portálu ceska-justice.cz ze dne 21. 1. 2023 (**důkaz J**), sdělení vrchního státního zástupce navrhovateli ze dne 31. 1. 2023 (**důkaz K**), sdělení vrchního státního zástupce předsedovi městského soudu ze dne 16. 11. 2022 (**důkaz L**).

[36] Kárný soud následně přistoupil k **výsledku dozorové státní zástupkyně JUDr. Petry Lastovecké (důkaz T)**. Dozorová státní zástupkyně uvedla, že výhradu poskytování informací ve věci učinila ještě v březnu 2020, zejm. vůči Národní centrále proti organizovanému zločinu, tedy nikoliv až v říjnu 2022, kdy byla zveřejněna (do té doby ji komunikovala pouze vůči policii). Následně vyloučila, že by o výhradě adresně (jinak než formou tiskové zprávy) informovala nějaký jiný subjekt (městský soud). Zároveň potvrdila, že ve vztahu k poskytování informací neobdržela žádnou žádost o konzultaci, a pokud sama poskytovala informace přímo médiím, tak pouze v rozsahu tiskových zpráv. Vliv zveřejněných informací na práci orgánů činných v trestním řízení (státní zastupitelství) popsala svědkyně tak, že sice neztížily provádění úkonů, nicméně ze strany veřejnosti a médií pak vzrůstá na orgány, které řízení provádějí, tlak, což už práci ztěžuje. K okruhu obviněných osob dodala, že dnes může říct, že k jeho rozšíření od zveřejnění článku na iDnes.cz dne 9. 11. 2022 nedošlo, ale odmítla se vyjádřit k tomu, zda bude, nebo nebude rozšířen v budoucnu. Následně dozorová státní zástupkyně upřesnila, že poskytování informací si vyhradila proto, že má ráda kontrolu nad informacemi, které jsou poskytovány v jí dozorovaných trestních řízeních. Výhrada přitom byla zveřejněna v říjnu 2022 proto, že v té době proběhla první tisková zpráva o dané věci. Na závěr svědkyně uvedla, že v trestní věci probíhalo skryté prověřování od února 2019 a informace začaly k veřejnosti utíkat v okamžiku, kdy doručili usnesení o zahájení trestních stíhání obviněným a jejich obhájcům. Sice neví, kdo přesně informace pouštěl, ale z toho, že o věci tři a půl roku nikdo nevěděl a

informace se začaly hojně vyskytovat ve veřejném prostoru po rozeslání usnesení o trestním stíhání, měla jistou představu.

[37] Po výsledku dozorové státní zástupkyně kárný soud provedl následující důkazy navržené kárným navrhovatelem: rozvrh práce městského soudu pro rok 2022 (**důkaz G**), informační spisy městského soudu Si 571/2022, Si 572/2022 a Si 573/2022 (**důkaz B**), informační spisy městského soudu Si 528/2022 a Si 533/2022 (**důkaz C**), vyjádření kárně obviněného ze dne 15. 11. 2022 (**důkaz D**), informační spisy s rozhodnutími předsedy městského soudu, kterými odmítal poskytování obdobných informací poté, co informace poskytl kárně obviněný (**důkaz H**), a rozhodnutí předsedy městského soudu ze dne 8. 12. 2022 č. j. 0 Si 650/2022-3 o odmítnutí žádosti o informaci (**důkaz I**). Kárný soud pokračoval provedením důkazů navržených kárně obviněným: informace publikované v médiích před poskytnutím informací (**důkaz P**) a sdělení předsedy městského soudu ze dne 2. 5. 2023 (**důkaz Q**). Dále kárný soud provedl důkaz spisem ministerstva MSP-1104/2022-ODKA-DOH (**důkaz F**), osobním spisem kárně obviněného, který obsahoval též jeho pověření zastupováním místopředsedy soudu z 15. 1. 2022 a platový výměr se zvýšením koeficientu pro místopředsedu okresního soudu (**důkaz R**), a hodnocením kárně obviněného ze strany předsedy městského soudu (**důkaz S**).

[38] Následně kárný soud provedl ještě důkaz listinou předloženou kárně obviněným při jednání, a sice:

- U. článek ze dne 29. 3. 2023 s názvem: „Co ví Blažek? ‚Informace, které mohou prospět podezřelým,‘ připustil žalobce“ autorů A. J. a L. V., publikovaný na webu seznamzpravy.cz.

[39] Z článku dle obhájce kárně obviněného vyplývá, že vrchní státní zástupce navrhovateli poskytl nějaké informace z trestního řízení, avšak tytéž informace pak odmítl poskytnout novinářům s poukazem na možné ohrožení trestního řízení, nicméně na přímý dotaz novinářů pak odpověděl, že informace, které poskytl navrhovateli, nemohly nikterak ovlivnit trestní řízení.

[40] Zástupkyně navrhovatele na dotaz (v reakci na obhajobu), zda ministerstvo jako odvolací orgán v rámci agendy žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím nějak metodicky vede správy soudů, uvedla, že otázky řešené v tomto kárném řízení byly probírány až dodatečně na poradě koncem roku 2022 a že existuje metodický pokyn, který je ale spíše obecný. Zároveň poukázala na nezávislost soudnictví s tím, že z toho důvodu je pro tuto agendu na ministerstvu zřízen samostatný útvar. Zástupkyně navrhovatele též uvedla, že ministerstvo ohledně negativního dopadu skutku kárně obviněného na trestní řízení vychází pouze ze všeobecných informací od vrchního státního zástupce.

[41] V **závěrečné řeči** zástupkyně navrhovatele zopakovala již dříve uvedené argumenty a zdůraznila, že postup navrhovatele není nijak politicky motivovaný, přičemž poskytnutí konkrétních rozhodnutí je něco jiného než obecná znalost o trestním stíhání. Dodala, že pochybení kárně obviněného je závažné, jeho postup byl zcela excesivní, a proto setrvala na kárném opatření obsaženém v návrhu. Obhájce kárně obviněného naopak akcentoval, že věc má zjevný politický přesah, neboť ministr jednal na základě informace, kterou obdržel na úrovni vlády. Navrhovatel přitom nijak konkrétně neuvedl, jak mohl postup kárně obviněného ohrozit účel trestního řízení. Zároveň obhájce vyzdvihl, že podle dozorové státní zástupkyně byly ve věci problematické úniky z usnesení o zahájení trestního stíhání,

s čímž však kárně obviněný nemá nic společného. Pokud bylo cílem ministerstva vyjasnit vztah zákona o svobodném přístupu k informacím a trestního řádu, mohlo to udělat mírnějšími prostředky než podáním kárného návrhu. Obhajoba setrvala na tom, že je namíste kárně obviněného kárného návrhu zprostit.

[42] V rámci **posledního slova** kárně obviněný uvedl, že situaci nijak nepodceňoval, nicméně trestní soudce rozhoduje obecně o mnohem závažnějších otázkách, takže i kdyby postupoval nesprávně, nelze to považovat za takový excés, který by založil kárné provinění.

V. Posouzení kárného soudu

Va. Lhůta pro podání návrhu

[43] Dle § 9 odst. 1 kárného zákona musí být návrh na zahájení kárného řízení podán nejpozději do šesti měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu; nejpozději však do tří let ode dne spáchání kárného provinění.

[44] Navrhovatel spatřuje kárné provinění v jednání kárně obviněného, k němuž došlo ve dnech 4. a 7. 11. 2022 (k tomu byly též provedeny **důkazy B, C, D a F**). Kárný návrh byl podán dne 29. 12. 2022, tedy zjevně před uplynutím subjektivní i objektivní lhůty.

Vb. Kárná odpovědnost pověřeného místopředsedy soudu

[45] Ustanovení § 87 zákona o soudech a soudcích vymezuje dvě samostatné skutkové podstaty kárného provinění. První z nich je kárné provinění soudce, kterým je *zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů* (odst. 1), druhou potom kárné provinění „soudního funkcionáře“, jímž je *zaviněné porušení povinností spojených s funkcí předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu* (odst. 2; k rozlišování mezi těmito skutkovými podstatami viz například rozhodnutí kárného soudu ze dne 10. 1. 2014 č. j. 16 Kss 10/2013-84, *Šoljaková I*, či ze dne 15. 6. 2020 č. j. 11 Kss 1/2020-135, *Sedláček*).

[46] Bylo prokázáno (**výslechem kárně obviněného a důkazy G a R**), a strany to ani nerozporovaly, že kárně obviněný poskytl informace jako „pověřený místopředseda“, přesněji řečeno soudce pověřený zastupováním místopředsedy pro trestní úsek Městského soudu v Brně.

[47] Podle § 105 odst. 1 věty druhé zákona o soudech a soudcích *místopředsedu nebo místopředsedy okresního soudu jmenuje z řad soudců na návrh předsedy okresního soudu ministr spravedlnosti* (Městský soud v Brně vykonává v obvodu statutárního města Brna působnost okresního soudu, viz § 9 odst. 2 zákona o soudech a soudcích). Aby mohl určitý soudce vykonávat funkci místopředsedy okresního soudu, musí do ní být řádně jmenován v souladu s citovaným ustanovením (tedy ministrem spravedlnosti na návrh předsedy příslušného okresního soudu), pouhé pověření předsedou městského soudu v tomto směru nemůže postačovat (srov. ve vztahu k funkci předsedy soudu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2021 č. j. 7 As 1/2020-53, č. 4199/2021 Sb. NSS, a rozhodnutí kárného soudu

ze dne 15. 1. 2020 č. j. 16 Kss 4/2019-70, *Bajer*, bod 23; obdobně ve vztahu k funkci okresního státního zástupce rozhodnutí kárného soudu ze dne 18. 12. 2019 č. j. 12 Ksz 6/2019-110, *Pavelka II*, a ze dne 19. 2. 2020 č. j. 12 Ksz 10/2019-127, *Pavelka III*).

[48] Pověření soudce výkonem funkce místopředsedy soudu odporuje ústavnímu principu dělby moci a nezávislosti soudní moci (čl. 81, čl. 82 odst. 1 Ústavy), který v sobě zahrnuje mimo jiné požadavek, aby soudce a soudní funkcionáře odvolával z funkce pouze soud v kárném řízení, spáchají-li kárné provinění (nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 7. 2006 sp. zn. Pl. ÚS 18/06, N 130/42 SbNU 13, vyhlášený pod č. 397/2006 Sb., a ze dne 18. 6. 2002 sp. zn. Pl. ÚS 7/02, N 78/26 SbNU 273, vyhlášený pod č. 349/2002 Sb.). Pověřeného místopředsedu totiž z funkce může kdykoli a třeba i bez důvodu zákonem zcela nepředvídaným způsobem odvolat ten, kdo jej takto pověřil, což je s uvedeným ústavním principem ve zcela zjevném rozporu. Navíc pověřením kárně obviněného došlo ke zjevnému obcházení zákonného pravidla o časovém omezení trvání mandátu místopředsedy soudu na 7 let (§ 105 odst. 2 zákona o soudech a soudcích) – k pověření kárně obviněného výkonem funkce místopředsedy došlo 15. 1. 2022 bezprostředně po uplynutí jeho řádného funkčního období jako místopředsedy soudu (jak plyne z osobního spisu – **důkaz R**), takže fakticky tuto funkci oproti zákonnému omezení vykonává již devátým rokem. Neudržitelnost takové situace vzhledem k zákonu o soudech a soudcích je více než zřejmá. S tím kontrastuje spontánní výpověď kárně obviněného, že funkci pověřeného místopředsedy vykonává úplně stejně, jako ji vykonával v době, kdy byl řádným místopředsedou, „v tomto se vůbec nic nezměnilo, ... když dokonce někteří pracovníci soudu si myslí, že jsem místopředseda soudu, ani neví, že už jsem [jen] pověřen“ (**důkaz výsledkem kárně obviněného**).

[49] Kárně obviněný se však při vyřizování žádostí o informace bezpochyby podílel na státní správě městského soudu, což v obecné rovině předpokládá ustanovení § 119 odst. 3 zákona o soudech a soudcích. Jeho rozsah a účel je však užší a nelze je považovat za zákonnou oporu pro obecné a dlouhodobé pověření výkonem funkce místopředsedy soudu. Takovou oporu neskládá ani § 28 odst. 6 zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, podle něhož *soudci, který na příkaz předsedy soudu zastupuje v plném rozsahu činnosti po dobu delší než čtyři týdny nepřítomného soudce, vykonávajícího vyšší funkci, náleží od prvního dne zastupování zvýšení koeficientu pro funkci zastupovaného soudce*. Zjevně totiž nejde o kompetenční ustanovení.

[50] S těmito výhradami nicméně převáží fakticita. Pověření kárně obviněného k zastupování místopředsedy soudu (a související ustanovení rozvrhu práce) je třeba chápat jako pověření soudce úkony státní správy soudu podle § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích, které v tomto postavení učiní. Toto ustanovení sice předpokládá primárně pověření k jednotlivým úkonům státní správy soudu (k tomu srov. již citované rozhodnutí *Pavelka II*, bod 27, popřípadě rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2021 č. j. 43 A 9/2021-140, č. 4371/2022 Sb. NSS, body 26 a 27), nicméně pokud předseda soudu určitého soudce pověří zastupováním místopředsedy soudu – tedy vykonáváním všech úkonů, které by v předsedou určeném rozsahu (vymezeném v tomto případě v rozvrhu práce) měl za standardního běhu věcí na starosti řádně jmenovaný místopředseda soudu, nelze tuto okolnost ignorovat. Ostatně v rovině odměňování má tato okolnost zákonem výslovně předpokládané důsledky, jak bylo uvedeno výše. I strany kárného řízení se shodují, že činnost takto pověřeného soudce nemůže zůstat v právním (kompetenčním) vakuu. Navíc příliš široké pověření podle § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích by mohlo založit

nanejvýš nezákonnost (nebo dokonce neústavnost) takového úkonu, avšak do doby, než by taková nezákonnost byla zákonem stanoveným způsobem vyslovena, mu stejně jako jakémukoli jinému aktu orgánu veřejné moci svědčí presumpce správnosti (zákonnosti). Již jen pro úplnost pak kárný soud podotýká, že použití pověření podle § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích na „zalátání“ dočasně uprázdněné funkce místopředsedy soudu připouští i některé publikované názory (např. DERKA, V. *Pověření předsedové soudů jako kompetenční problém*. Správní právo, 2021, č. 2, s. 90 a násl.), aniž by ovšem kárný soud tímto konstatováním takové právní názory aproboval.

[51] Kárný soud se dále zabýval tím, že podle § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích pověřuje předseda soudu jiného soudce úkony státní správy soudu *při zachování vlastní odpovědnosti* (v tomto ohledu zákonu odpovídá i rozvrh práce městského soudu pro rok 2022, jak plyne z **důkazu G**, podle něhož předseda soudu odpovídá za vyřizování žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., navzdory tomu, že místopředsedové jsou dle rozvrhu práce oprávněni na svých úsecích tutéž agendu v plném rozsahu vyřizovat). Toto ustanovení odlišuje pověření podle citovaného ustanovení od určení rozsahu státní správy soudu, který bude vykonávat řádně jmenovaný místopředseda, podle § 121 odst. 4 zákona o soudech a soudcích, při kterém je výkon státní správy soudu zcela v rukou daného místopředsedy, jenž za něj též nese plnou „funkcionářskou“ (a tedy i kárnou) odpovědnost.

[52] Kárný soud však dospěl k závěru, že zachování odpovědnosti předsedy soudu při pověření úkony státní správy soudu podle § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích nemůže takto pověřeného soudce vyloučit z kárné odpovědnosti za případné pochybení při této činnosti. Ostatně není jeho povinností pověření akceptovat, právě naopak, děje se tak jen s jeho souhlasem, čímž na sebe soudce bere plnou individuální odpovědnost za výkon této činnosti včetně kárné odpovědnosti. Obecně totiž platí, že „soudce je povinen při jakékoliv právem dovolené činnosti dbát o to, aby nenarušoval důstojnost soudcovské funkce a neohrožoval nebo nenarušoval důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů“ (RYCHETSKÝ, P., LANGÁŠEK, T., HERC, T., MLSNA, P. a kol. *Ústava České republiky. Zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Cit. dle ASPI, čl. 82). Jak vyplývá z výše citovaného § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, kárným proviněním soudce je zaviněné porušení jeho povinností nebo jakékoli jiné jednání, které *narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů* (k podrobnějšímu výkladu této skutkové podstaty viz z poslední doby rozhodnutí kárného soudu ze dne 11. 9. 2021 č. j. 11 Kss 2/2021-152, *Mazurková*, body [69][75]). Soudce tedy může spáchat kárné provinění mnoha různými způsoby a při rozličných aktivitách, nejen při výkonu vlastní soudcovské rozhodovací činnosti (z rozmanité judikatury kárného soudu viz například rozhodnutí ze dne 11. 6. 2015 č. j. 16 Kss 7/2014-92, *Kydalka I*, týkající se komentářů soudce v rámci kampaně ve volbách do zastupitelstev obcí, rozhodnutí ze dne 28. 11. 2018 č. j. 13 Kss 6/2017-538, *Kydalka II*, ve věci hodnocení amnestie prezidenta republiky soudcem, či ze dne 7. 1. 2021 č. j. 13 Kss 3/2020-66, *Veselý II*, o porušení povinnosti podat řádně oznámení podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů).

[53] Kárný soud tedy dospívá k závěru, že soudce může spáchat kárné provinění i při výkonu státní správy soudu, již byl pověřen předsedou soudu podle § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích, a to i přesto, že zákon v takové situaci zachovává také odpovědnost předsedy soudu (a v tomto kárném řízení není prostor pro to, aby se kárný soud zaobíral jejím rozsahem a kvalitou již jen proto, že předseda soudu nebyl kárně obviněn). Soudce je

totiž ústavním činitelem, který je při výkonu své funkce chráněn silnými ústavními zárukami nezávislosti a nestrannosti (viz zejména čl. 82 Ústavy). Zároveň je soudcem obrazně řečeno 24 hodin denně 7 dnů v týdnu (nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2017 sp. zn. IV. ÚS 2609/16, N 57/85 SbNU 69, bod 20) a nepřestává jím být ani při výkonu státní správy soudu (k tomu srov. výše citované nálezy sp. zn. Pl. ÚS 7/02 a Pl. ÚS 18/06), takže musí logicky nést kárnou odpovědnost i za případné pochybení při výkonu této činnosti.

[54] Kárný soud tedy konstatuje, že kárně obviněný při vyřizování žádostí o informace, v němž navrhovatel spatřuje kárné provinění, nejednal jako místopředseda městského soudu, neboť do této funkce nebyl řádně jmenován. Nemohl tedy spáchat kárné provinění podle § 87 odst. 2 zákona o soudech a soudcích, a z povahy věci mu tak ani nelze uložit kárné opatření odvolání z funkce místopředsedy soudu podle § 88 odst. 2 písm. d) zákona o soudech a soudcích. Kárný soud ani nemůže, bez výslovné zákonné autorizace, „zrušit“ jeho pověření – to by musel (zejména v reakci na jeho kárné odsouzení) učinit předseda soudu, v rámci své vlastní odpovědnosti, včetně odpovědnosti kárné.

[55] Kárně obviněný při provádění úkonů státní správy soudu, jimiž jej pověřil předseda městského soudu (tj. při „zastupování místopředsedy“ tohoto soudu), však mohl spáchat kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, a pokud by je spáchal, lze mu uložit kárné opatření jen podle navazujícího ustanovení § 88 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, tedy jako každému soudci, nikoli funkcionáři soudu.

[56] Další úvahy kárného soudu se tedy soustředí na otázku, zda byla skutková podstata kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích naplněna.

Vc. Poskytování informací z trestního řízení – obecná východiska

Vc1. Právní úprava

[57] Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) *jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny*, a podle čl. 17 odst. 2 Listiny *má každý právo svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu*. Tato práva lze podle čl. 17 odst. 4 Listiny *omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti*. Konečně podle čl. 17 odst. 5 Listiny *jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon*.

[58] Právo na informace, resp. právo svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace podle čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny je klasickou negativní svobodou, do níž veřejná moc nemá nijak zasahovat. Z obdobně formulovaného čl. 10 odst. 1 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod i z čl. 17 odst. 1 Listiny však vyplývají i pozitivní závazky státu nejen právo na informace chránit, ale též šíření informací aktivně podporovat tím, že stát sám má povinnost přiměřeným způsobem informace o své činnosti poskytovat (čl. 17 odst. 5 Listiny; viz nálezy I. ÚS 1885/09 ze dne 5. 5. 2010, N 103/57 SbNU 335; viz též CHALUPOVÁ, M. Čl. 17. Svoboda projevu a právo na informace, in WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023). Je však zřejmé, že **povinnost státu poskytovat informace ve smyslu čl. 17 odst. 5 Listiny není přesným zrcadlovým odrazem základního práva podle čl. 17 odst. 1 a 2**, již jen proto, že tato povinnost je limitována důrazem na

přiměřený způsob poskytování informací, a především tím, že prováděcí zákon má stanovit další podmínky a upravit provedení této povinnosti, na rozdíl od základního práva na informace podle čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny, jež jako negativní svoboda nepodléhá žádným podmínkám a nevyžaduje prováděcí zákon, ledaže by takové právo bylo třeba v nezbytné míře zákonem omezit z důvodů vyjmenovaných v čl. 17 odst. 4 Listiny.

[59] Povinnost státu poskytovat informace podle čl. 17 odst. 5 Listiny je provedena především zákonem o svobodném přístupu k informacím, ale nejen jím. Pod rozsah tohoto ustanovení spadá i úprava poskytování informací v trestním řádu, zejm. v § 8a až § 8d.

[60] Povinnou osobou ve výše uvedeném smyslu je i soud. Do okruhu úkonů, které v rámci státní správy soudu vykonává předseda okresního soudu (který jimi v projednávaném případě pověřil kárně obviněného), spadá i *poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu* [§ 127 odst. 1 písm. g) zákona o soudech a soudcích], tj. zejména podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[61] Podle § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím *povinné subjekty neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces. Podle odst. 6 téhož ustanovení povinný subjekt neposkytne informaci o činnosti orgánů činných v trestním řízení nebo bezpečnostních sborů, která se týká předcházení, vyhledávání, odhalování nebo stíhání trestné činnosti nebo ochrany bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, pokud by její poskytnutí ohrozilo práva třetích osob anebo schopnost orgánů veřejné moci předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost, stíhat trestné činy nebo zajišťovat veřejný pořádek a bezpečnost České republiky.*

[62] Podle § 8a odst. 1 trestního řádu *při poskytování informací o své činnosti veřejnosti orgány činné v trestním řízení dbají na to, aby neohrozily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen (§ 2 odst. 2). V přípravném řízení nesmějí zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení orgány činné v trestním řízení informují o své činnosti veřejnost poskytováním informací podle odstavce 1 veřejným sdělovacím prostředkům; poskytnutí informací odepřou z důvodů ochrany zájmů uvedených v odstavcích 1 a 2. Vyhradí-li si v přípravném řízení státní zástupce právo poskytnout informace o určité trestní věci, může je policejní orgán poskytnout jen s jeho předchozím souhlasem.*

[63] Podle § 8d odst. 1 trestního řádu lze informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a, *v nezbytném rozsahu zveřejnit pro účely pátrání po osobách, pro dosažení účelu trestního řízení, nebo umožňuje-li to tento zákon. Uvedené informace lze také zveřejnit, odůvodňuje-li to veřejný zájem, pokud převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby; přitom je třeba zvlášť dbát na ochranu zájmů osoby mladší 18 let.*

[64] Svobodný přístup k informacím patří mezi základní politická práva; jde o „dvojče“ svobody projevu, kterou Evropský soud pro lidská práva označuje za základní pilíř demokratické společnosti, viz rozsudek ze dne 7. 12. 1976 ve věci *Handyside proti Spojenému království*, stížnost č. 5493/72.

[65] Dle kárného návrhu měl kárně obviněný porušit § 11 odst. 4 písm. a) i odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím. Judikatura Nejvyššího správního soudu v tomto směru zdůrazňuje, že jde o dvě samostatné výluky, které se uplatňují za jiných podmínek a chrání odlišné zájmy (rozsudek ze dne 28. 2. 2023 č. j. 8 As 156/2021-26, bod 27), nicméně mohou působit i vedle sebe (rozsudek ze dne 9. 12. 2021 č. j. 6 As 215/2021-28). Kárný soud již zde předesílá, že pro posouzení této věci není rozlišování mezi těmito dvěma ustanoveními důležité, a proto mu nebude věnovat více pozornosti.

[66] Podle judikatury Nejvyššího správního soudu **není úprava poskytování informací podle § 8a a následujících trestního řádu dostatečně komplexní na to, aby založila výluk z působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím** podle § 2 odst. 3 tohoto zákona (viz FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2016. Cit. dle Beck-online, § 2). To znamená, že při vyřizování žádosti o poskytnutí informací týkajících se trestního řízení postupují povinné subjekty podle zákona o svobodném přístupu k informacím, přičemž však musejí brát v úvahu i relevantní ustanovení trestního řádu (zejména citovaný § 8a), která tak hrají roli i při výkladu výluk z poskytování informací dle § 11 odst. 4 písm. a) a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2010 č. j. 1 As 44/2010-103, č. 2241/2011 Sb. NSS, zejména body 26 a 34, shodně též FUREK, op. cit., § 11).

[67] K § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 3. 2010 č. j. 1 As 97/2009-119, publ. pod č. 2166/2011 Sb. NSS, uvedl, že povinný subjekt je **vždy povinen zvážit**, zda by poskytnutím informace mohl být **zmařen předmět a účel trestního řízení**, tedy zpochybněna role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů či obecně při upevňování zákonnosti. „Jedině z tohoto důvodu je ospravedlnitelné veřejnosti požadované informace nezpřístupnit. Pokud nemůže být poskytnutím informace cíl trestního řízení zmařen nebo ohrožen, povinný subjekt informaci poskytne, neboť neexistuje důvod jejího dalšího utajení“ (obdobně též rozsudek ze dne 14. 9. 2009 č. j. 6 As 18/2009-63, č. 1957/2009 Sb. NSS; tvrzení obhajoby, že právní závěry z této věci byly překonány pozdější judikaturou, se ukázaly být nepodloženými). Nicméně, **omezení práva na informace z probíhajícího trestního řízení, zejména v jeho přípravné fázi (tj. před zahájením trestního stíhání), bude spíše pravidlem než výjimkou** (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017 č. j. 6 As 338/2016-55, který byl zmíněn i v kárném návrhu, či již citovaný rozsudek č. j. 6 As 215/2021-28).

[68] Přesto nelze paušálně říci, že poskytnutím informace o obsahu *jakéhokoliv* rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení bude vždy ohrožen ústavně chráněný zájem. Ústavně konformní je taková interpretace § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím ve spojení s § 8a trestního řádu, „která připustí dle okolností poskytnutí informace o probíhajícím trestním řízení tam, kde neposkytnutí informace nebude možno odůvodnit ‚naléhavou společenskou potřebou‘“ (již citovaný rozsudek č. j. 1 As 44/2010-103). Takovou naléhavou potřebou přitom může být i nezbytnost ochrany práv a svobod

druhých (čl. 17 odst. 4 Listiny), tedy ochrana soukromí osob zúčastněných na trestním řízení a presumpce nevinny ve smyslu § 8a odst. 1 trestního řádu.

[69] Ustanovení § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím potom vylučuje z poskytování informace o činnosti orgánů činných v trestním řízení bez ohledu na to, zda se týkají probíhajícího, ukončeného nebo dokonce nezahájeného trestního řízení. Předpokladem odepření takových informací je skutečnost, že by jejich poskytnutím mohla být mimo jiné **ohrožena schopnost orgánů činných v trestním řízení** vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost, kterou lze zařadit mezi legitimní cíle omezení práva na informace dle čl. 17 odst. 4 Listiny (rozsudek ze dne 4. 8. 2014 č. j. 8 As 114/2013-36). I zde však Nejvyšší správní soud požaduje **náležitě odůvodnění neposkytnutí informace a vymezení chráněného zájmu**, přičemž „ohrožení schopnosti orgánů činných v trestním řízení plnit své úkoly musí být konkrétně a srozumitelně vyjádřené a zároveň prokazatelně existující, nikoliv pouze hypotetické“ (rozsudek ze dne 15. 2. 2017 č. j. 6 As 338/2016-55).

[70] Dále je vhodné poznamenat, že judikatura Nejvyššího správního soudu dlouhodobě zdůrazňuje **nutnost restriktivního výkladu výluk z poskytování informací** (rozsudek ze dne 16. 5. 2007 č. j. 3 Ads 33/2006-56, č. 1272/2007 Sb. NSS, či již citovaný rozsudek č. j. 8 As 156/2021-26), neboť jde o výjimky z ústavně zaručeného práva na informace. „Pro uplatňování práva na informace je třeba primárně vycházet ze zásady, že informace se poskytují a každé případné omezení tohoto práva je pak nutné vykládat restriktivním způsobem. [...] k omezení práva na informace může dojít pouze v případech, kdy má takový postup zákonný podklad a je v demokratické společnosti nezbytný k ochraně jiných konkurujících práv či hodnot (například veřejný zájem, veřejná bezpečnost, práva a svobody jiných apod.). Onu nezbytnost omezení však nelze *a priori* presumovat pouze ze znění zákona, který je formální podmínkou omezení práva na informace. Naopak vždy je nutno nejprve identifikovat konkurující veřejný zájem či jiné ústavně zaručené právo, které by mělo být onou zákonnou výlukou chráněno, a vzájemně je poměřovat, například provedením testu proporcionality (dříve více užívaného testu veřejného zájmu). Omezení práva na informace, respektive jeho nezbytnost pak musí vyplynout z tohoto poměrování, tímto způsobem bude současně naplněna i materiální podmínka omezení práva na informace“ (nález Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2023 sp. zn. Pl. ÚS 25/21, vyhlášený pod č. 40/2023 Sb.).

[71] V každém konkrétním případě je tak **třeba zkoumat nezbytnost omezení základního práva na informace v rámci poměrování proti sobě stojících hodnot** (nálezy ze dne 30. 3. 2010 sp. zn. Pl. ÚS 2/10, N 68/56 SbNU 761, vyhlášený pod č. 123/2010 Sb., ze dne 5. 5. 2010 sp. zn. I. ÚS 1885/09, N 103/57 SbNU 335, a ze dne 21. 3. 2017 sp. zn. IV. ÚS 3208/16, N 47/84 SbNU 549), přičemž je třeba vycházet z principu, že všechna základní práva jsou rovnocenná. Orgány aplikující právo musejí v každém jednotlivém případě **porovnat dotčená základní práva a posoudit, zda mezi nimi byla zachována spravedlivá rovnováha** (nález Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017 sp. zn. IV. ÚS 1378/16, N 188/87 SbNU 77). I Evropský soud pro lidská práva připouští, že v některých případech může zájem veřejnosti na informovanosti o průběhu trestního řízení převážet nad zájmem na zachování nevěřejnosti přípravného řízení (například rozsudek ze dne 24. 4. 2008 ve věci *Campos Damaso proti Portugalsku*, stížnost č. 17107/05).

[72] V tomto směru je podstatné, že ochrana práv zaručených v čl. 17 Listiny (svobody projevu a práva na informace) je silnější v případech, které se týkají **otázek veřejného zájmu**.

V zásadě o všechny informace, které se týkají fungování veřejné moci, totiž mohou mít jednotlivci i veřejnost legitimní zájem; „jde o jejich informování a o svobodné utváření názorů (niterní aspekt jednotlivce, jeho seberealizace a rozvoj) a eventuálně o následné veřejné posuzování, tedy o veřejnou diskusi (vnější aspekt), což může působit jako veřejná kontrola činnosti státu“ (nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010 č. j. I. ÚS 517/10, N 223/59 SbNU 217). V tomto směru pak mají zvláštní úlohu (a požívají tak zvýšené ochrany) **média** jakožto „hlídací psi demokracie“ (například již citovaný nález sp. zn. IV. ÚS 1378/16). Právo na informace „jako sběr informací je zásadním přípravným krokem (mj.) v první řadě v novinářské činnosti a je inherentní, chráněnou částí svobody tisku. Fungování tisku zahrnuje vytváření fóra pro veřejnou diskusi. [...] Účel dané činnosti, tj. sbírat informace, lze tudíž považovat za jeden ze zásadních prvků informované společnosti. Důležitou roli hraje občanská společnost v diskusi o veřejných otázkách“ (nález sp. zn. Pl ÚS 2/10).

[73] Kárný soud nicméně k těmto rozsudkům a nálezům považuje za nutné dodat, že při jejich interpretaci je třeba vzít v úvahu, že **právo na informace ve smyslu práva informace vyhledávat, přijímat je, zpracovávat či dále šířit (čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny) není zrcadlově totožné s povinností informace poskytovat ve smyslu čl. 17 odst. 5 Listiny** (viz výše odstavec [58]). Ne vždy je toto rozlišování v judikátech Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu patrné či uvědomělé.

[74] Dále, i osoby veřejně činné musí v souvislosti s výkonem práv zaručených v čl. 17 Listiny strpět větší zásahy do soukromí než osoby, které se veřejného života nijak aktivně neúčastní, a to zejména v souvislosti s těmi aspekty svého života, které nějak souvisejí s otázkami veřejného zájmu (kromě již citovaného nálezu sp. zn. I. ÚS 517/10 viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2018 č. j. 4 As 330/2018-57 či ze dne 17. 4. 2020 č. j. 5 As 170/2019-30, č. 4020/2020 Sb. NSS).

[75] Rozsah práva na informace (a stejně tak i práva na soukromí dotčených osob) je pak třeba hodnotit z toho pohledu, zda je skutečně ve veřejném zájmu, reprezentovaném v konkrétním případě právem žadatele na informace, zveřejnění osobních údajů dotčených osob (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019 č. j. 6 As 240/2018-40, bod 21). Jak Nejvyšší správní soud shrnul v rozsudku ze dne 11. 3. 2015 č. j. 1 As 229/2014-48, „platí přímá úměra, že čím větší míra veřejné angažovanosti dotčené osoby, tím větší je přípustná míra zásahu do jejího soukromí souvisejícího s její veřejnou činností.“ I zde se přitom uplatní požadavek na individuální posuzování každé situace a vyvažování v kolizi stojících zájmů (například již citovaný rozsudek č. j. 1 As 78/2014-41). V daném případě je to zejména **presumpce nevin**y podezřelých, obviněných či potenciálně obviněných, **již je třeba chránit především v raných fázích trestního řízení, zejména v trestním řízení přípravném, které je i proto podle zákona zásadně neveřejné.**

[76] Kárný soud však také zde upozorňuje, že i tato východiska se opírají zejména o judikaturu ve věcech, v nichž byla ve hře svoboda projevu a tisku, např. při rozhodování o žalobách na ochranu osobnosti, nebo ve věcech, kdy šlo o ochranu práva vyhledávat a přijímat informace (čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny). **Tuto judikaturu nelze bez rozlišování mechanicky přenášet na povinnost státních orgánů poskytovat informace o své činnosti dle čl. 17 odst. 5 Listiny v tom smyslu, že by snad státní orgány měly automaticky či bez dalšího povinnost poskytovat veřejnosti více informací, resp. citlivějších informací o veřejně činných osobách.** Ve shodě s uvedeným kárný soud již dříve, v bodě [53] rozhodnutí *Komár*, uvedl, že při poskytování informací „není [...] důvod odlišovat trestní věci, v nichž se provádí

šetření poznatku nasvědčujícího spáchání trestného činu jednotlivcem v rámci jeho soukromých záležitostí, od případů, ve kterých se prošetřuje podezření z trestné činnosti veřejně činné osoby při výkonu její funkce. U obou těchto skupin dotčených osob totiž v důsledku zveřejnění informací umožňujících zjištění jejich totožnosti dochází k narušení soukromí, popření zásady presumpce neviny a difamujícího účinku.“

[77] Kárný soud především zdůrazňuje, že **povinnost chránit osobní údaje a soukromí dotčených osob při poskytování informací, včetně povinnosti respektovat presumpci neviny, resp. neohrozit či nezmařit účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces** ve smyslu § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. informačního zákona, **nevypřchá zveřejněním takových informací v médiích**. Naopak, „je třeba následně chránit dotčené osoby a nepřispívat k zásahu do jejich soukromí i nadále. [...] dalším zveřejňováním osobních údajů by mohlo docházet k další viktimizaci osob zasažených spácháním trestného činu. Pokud jsou v médiích dostupná jména a příjmení, případně dokonce i fotografie poškozených a svědků, pak zveřejněním jména a příjmení ve spojení s obsahem jejich výpovědi a celého příběhu obsaženého v trestním rozsudku je jejich osobní sféra zasažena ještě citelněji, neboť kdokoli může tyto informace jednoduše propojit a získat tak velmi ucelený přehled nejen o kauze, ale i o osobách v ní vystupujících. Argument, podle kterého jestliže již bylo zasaženo do soukromí určité osoby, pak je možné zasahovat do její sféry znovu a znovu opakovaným zveřejňováním jejích osobních údajů za doprovodu dalších informací (celý obsah trestního rozsudku), je třeba odmítnout“ (již citované rozsudky č. j. 6 As 168/2018-25, bod [26], č. j. 6 As 1/2021-34, bod [19], a další tam uvedené).

[78] V rozsudku ze dne 16. 5. 2019 č. j. 9 As 103/2019-28 pak Nejvyšší správní soud výslovně konstatoval, že „informační zákon je jistě nástrojem dohledu veřejnosti nad fungováním veřejné správy, rozhodně však nemá být nástrojem toho, aby mohl kdokoli sledovat od začátku do konce ‚v reálném čase‘ průběh trestního stíhání jiných osob. Na těchto závěrech nic nemění skutečnost, že některá média měla podle stěžovatelových tvrzení k usnesení o zahájení trestního stíhání přístup.“ (bod [16] citovaného rozsudku). Současně odmítl, že by skutečnost, že některé třetí osoby mimo soustavu státního zastupitelství poskytly některým médiím usnesení o zahájení trestního stíhání, založila orgánům státního zastupitelství povinnost poskytnout usnesení podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[79] V kontextu tvrzení navrhovatele, že kárně obviněným poskytnuté informace byly nedostatečně anonymizovány, je třeba zmínit i **potřebu chránit osobní údaje** osob, které určitým způsobem v trestním řízení figurují.

[80] Podle § 8a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím *informace týkající se osobnosti, projevu osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu*.

[81] Osobními údaji jsou *veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě; identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby* [čl. 4 bod 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (tzv. GDPR)]. Osobní údaje lze zpracovávat, udělil-li s tím subjekt údajů souhlas nebo je-li

to nezbytné pro některý z účelů vymezený v čl. 6 odst. 1 GDPR [v úvahu přichází zejména *splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje podle písm. c) a splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce podle písm. e)*], podrobněji viz JELÍNKOVÁ, J. a TUHÁČEK, M. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Cit dle ASPI, § 8a]. Obdobnou úpravu obsahuje § 5 písm. a) a b) zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Podle čl. 86 GDPR může orgán veřejné moci osobní údaje v úředních dokumentech, které jsou v jeho držení za účelem plnění úkolu ve veřejném zájmu, zpřístupnit v souladu s právem, *aby tak zajistil soulad mezi přístupem veřejnosti k úředním dokumentům a právem na ochranu osobních údajů podle tohoto nařízení*. GDPR zde zjevně vyžaduje provedení testu proporcionality zásahu do práva na ochranu osobních údajů, respektive poměření tohoto práva s kolidujícím zájmem (jímž bude zejména právo na přístup k informacím, popřípadě veřejný zájem na zveřejnění určitého osobního údaje). Ostatně již preambule GDPR v bodě 4 uznává, že *právo na ochranu osobních údajů není právem absolutním a musí být posuzováno v souvislosti se svou funkcí ve společnosti a v souladu se zásadou proporcionality musí být v rovnováze s dalšími základními právy*.

[82] Z judikatury Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že posouzení, zda určitý údaj naplňuje znaky osobního údaje, závisí vždy na konkrétních okolnostech (rozsudek ze dne 12. 1. 2022 č. j. 6 As 1/2021-34; srov. například pojetí jména a příjmení v rozsudku ze dne 29. 7. 2009 č. j. 1 As 98/2008-148, č. 1944/2009 Sb. NSS, oproti rozsudkům ze dne 13. 8. 2014 č. j. 1 As 78/2014-41, č. 3127/2014 Sb. NSS, a ze dne 20. 12. 2018 č. j. 6 As 168/2018-25).

[83] Prostředkem ochrany osobních údajů je zpravidla **anonymizace** písemností, které jsou poskytovány v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím (srov. § 12 tohoto zákona). Smyslem anonymizace je „ochránit soukromí, informační sebeurčení a osobní údaje těch aktérů, kteří v soudním řízení a poté v soudním rozhodnutí vystupují jako soukromé osoby, ať už jako účastníci, svědci či v podobném postavení“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019 č. j. 9 As 429/2018-35, č. 3684/2019 Sb. NSS; toto rozhodnutí se sice týkalo publikace soudních rozhodnutí na webu, jeho východiska se však uplatní obecněji, jak dokládá například rozsudek ze dne 20. 8. 2020 č. j. 2 As 235/2019-56). Právo na informace totiž „automaticky nezahrnuje právo na poskytnutí údajů, které identifikují, resp. jsou způsobilé identifikovat účastníky řízení, natožpak svědky či osoby poškozené trestnou činností. Tyto údaje mohou být zahrnuty jedině tehdy, jestliže lze shledat legitimní zájem na tom, aby se staly součástí veřejné diskuse. Především půjde o případy, kdy jde o osoby veřejně činné, pokud v soudním řízení budou vystupovat právě v souvislosti se svou veřejnou činností, resp. je-li znalost jejich účasti v daném řízení relevantní skutečností pro tvorbu veřejného názoru o kvalitách osoby, která vykonává veřejnou funkci nebo usiluje o její výkon“ (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2011 č. j. 44 A 3/2011-60, citovaný též v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 429/2018-18). **Anonymizace jména a příjmení fyzických osob vystupujících v trestním řízení jako účastníci a svědci by měla být spíše pravidlem**, z něhož však existují výjimky (například u osob, které v trestním řízení figuruji jako policisté, srov. již citovaný rozsudek č. j. 6 As 168/2018-28, bod 28 *in fine*).

[84] Jak již kárný soud uvedl výše, při poskytování informací o trestním řízení slouží jako výkladová vodítka i příslušná ustanovení trestního řádu. Z § 8a odst. 1 tohoto zákona vyplývá obecný zákaz zveřejňování informací umožňujících zjištění totožnosti osoby, proti

které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka. Tyto informace však lze zveřejnit v nezbytném rozsahu, odůvodňuje-li to veřejný zájem, který převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby (§ 8d odst. 1 trestního řádu).

[85] Ustanovení § 8d odst. 1 trestního řádu tedy dává **prostor pro individuální poměřování ochrany soukromí osob** dotčených trestním řízením **a práva veřejnosti na informace** o trestním řízení v otázkách veřejného zájmu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2012 sp. zn. Pl. ÚS 10/09).

[86] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 5. 2018 č. j. 2 As 304/2017-42, č. 3748/2018 Sb. NSS, uvedl, že „za veřejný zájem jistě nelze považovat pouhou zajímavost pro veřejnost, ale je třeba jej vnímat v užším významu – že informace jsou potřebné pro veřejný život, že jsou využitelné pro utváření politických názorů a pro vnímání a posuzování činnosti státních orgánů, politiků či veřejný život společnosti ovlivňujících úředníků.“

[87] Při vyvažování práva na ochranu soukromí osob dotčených trestním řízením a právem na přístup k informacím lze vyjít též z rozsudku ze dne 29. 3. 2016 ve věci *Bédar proti Švýcarsku [GC]*, stížnost č. 56925/08, v němž velký senát Evropského soudu pro lidská práva vymezil následující relevantní faktory: (1) zda byla informace zveřejněna seriózním způsobem, nebo se naopak snažila spíše vyvolat senzaci či popsat dotčenou osobu ryze negativním způsobem, (2) zda zveřejnění informace přispělo k debatě o otázkách veřejného zájmu, nebo jeho cílem bylo pouze ukojení zvědavosti veřejnosti, (3) jaký dopad měla zveřejněná informace na trestní řízení, tj. zda nebyla narušena presumpce neviny či ovlivněno nestranné rozhodování soudu, (4) závažnost zásahu do soukromí dotčené osoby (srov. též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2017 č. j. 5 A 138/2014-38, č. 3697/2018 Sb. NSS, který z citovaného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva vychází).

[88] Informací umožňující zjištění totožnosti ve smyslu § 8a trestního řádu je jakákoli informace bez ohledu na formu a způsob zachycení, která samostatně či ve spojení s jinými dostupnými informacemi vede ke zjištění totožnosti. Nemusí se přitom nutně jednat o typické osobní údaje (jméno, adresa, rodné číslo atd.), ale například i o informaci, že dotčená osoba zastává určitou pracovní pozici či funkci či vykonává určitá zvláštní práva – obecně že oplývá jakýmkoli specifiky, na jejichž základě je možno ji dohledat (DRAŠTÍK a kol., op. cit.).

[89] Kárný soud v již citovaném rozhodnutí *Komár* (které zde odkazuje na výše citovaný komentář k trestnímu řádu autorského kolektivu ŠÁMAL a kol.), shledal, že **zákaz zveřejňování informací umožňujících zjištění totožnosti osob v přípravném řízení** „směřuje k naplnění ústavního práva na ochranu soukromí dotčených osob, zásady presumpce neviny a k maximálnímu omezení difamujícího účinku trestního řízení na osobu, vůči které je trestní věc vedena a u níž nebude podezření z trestného činu nakonec potvrzeno. Ze zákazu zveřejňování informací umožňujících zjištění totožnosti osob vyplývá nepřípustnost sdělení veřejnosti, že v určité trestní věci bude zahájeno trestní stíhání nebo učiněn jiný významný procesní postup svědčící o existenci podezření ze spáchání trestného činu, aniž by byl takový úkon proveden. Dále orgány činné v trestním řízení nesmějí sdělovat plné jméno a příjmení podezřelého, obviněného či jiné dotčené osoby, případně další údaje, na základě nichž by je bylo možné identifikovat, ledaže by s tím sami souhlasili nebo se ve vztahu k předmětnému trestnímu řízení v médiích vyjádřili nebo v souvislosti s ním již vešli ve známost“. **Zákaz**

zveřejňování informací umožňujících zjištění totožnosti osob v přípravném řízení je tedy pravidlem, které může být prolomeno jen v nezbytných případech.

[90] Výjimečnost poskytování informací z přípravného řízení trestního podle § 8a trestního řádu podtrhuje i možnost státního zástupce vykonávat kontrolu nad informováním veřejnosti tím, že si v přípravném řízení vyhradí právo poskytnout informace o určité trestní věci (§ 8a odst. 3 trestního řádu).

[91] V této souvislosti ovšem kárný soud zdůrazňuje, že kárně obviněný formálně vzato nemohl porušit právní povinnost respektovat „informační embargo“, které si dle navrhovatele měla vyhradit dozorová státní zástupkyně podle § 8a odst. 3 věty druhé trestního řádu. Jak vyplývá již z textu tohoto ustanovení, vyhrazení práva poskytovat informace o určité trestní věci ze strany státního zástupce váže pouze policejní orgán (který je v trestním řízení podřízen dozoru státního zástupce), nikoli (*per eliminationem*) soud (který je naopak státnímu zástupci nadřízen, neboť řadu jeho úkonů může přezkoumávat v rámci řízení o stížnosti a řadu rozhodnutí v přípravném řízení může vydat jen soud na návrh státního zástupce – například právě rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby či příkaz k domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor a pozemků). Jistěže tato konstrukce míří na pravidelnou situaci vzájemných funkčních vztahů mezi hierarchicky odstupňovanými orgány činnými v trestním řízení (soud – státní zástupce – policejní orgán, jak jsou definovány v § 12 odst. 1 tr. ř.), kdy soudem je v trestní věci rozhodující procesní soud, resp. procesní soudce. Tato konstrukce naopak nepamatuje na případy, kdy soudní orgán jedná v jiném postavení než jako procesní trestní soud, jako tomu bylo v případě kárně obviněného. Není-li však zvláštního zákonného ustanovení, musí to platit i ve zvláštním kontextu, kdy soudem není procesní soud (procesní soudce), ale orgán státní správy tohoto soudu při poskytování informací. Nelze dotvořit právní předpis tak, že výhrada státního zástupce zavazuje i jiné povinné subjekty podle zákona o svobodném přístupu k informacím, včetně soudu a orgánů jeho státní správy, neboť takový výklad by šel proti výslovnému znění zákona v neprospěch kárně obviněného. Výhrada státního zástupce by navíc měla být určitým způsobem formalizována (DRAŠTÍK, J., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Cit. dle ASPI, § 8a), jak upozorňoval kárně obviněný, a zaznamenána v dozorovém spisu (ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. Cit. dle Beck-online, § 8a). Navrhovatel však v tomto směru nic nedoložil a odkazoval pouze na tiskovou správu dozorové státní zástupkyně, v níž je výhrada zmíněna.

Vc3. Shrnutí

[92] Výše podrobně rekapitulovanou právní úpravu a judikaturu lze pro účely této věci shrnout takto.

[93] Na jedné straně stojí zákon o svobodném přístupu k informacím. Ten je konstruován tak, že se informace zásadně mají poskytovat. Výjimkou jsou v tomto směru prvotní fáze trestního řízení, zejména prověřování (postup orgánů činných v trestním řízení před zahájením trestního stíhání), kdy je odepření poskytnutí informace spíše pravidlem. Nicméně i v těchto případech je třeba vždy hodnotit individuální okolnosti každého případu a pečlivě poměřit v kolizi stojící zájmy, tj. zájem na ochraně soukromí osob dotčených trestním řízením, potažmo veřejný zájem na řádném objasnění trestné činnosti a potrestání pachatelů (§ 1 odst. 1 trestního řádu) na straně jedné, a právo veřejnosti (individualizované zpravidla v osobě žadatele o informace) na informace na straně druhé. Výjimky z povinnosti poskytnout informaci – výluky z práva na informace – se mají obecně vykládat a aplikovat

úzce, aby nebyla popřena základní filozofie zákona ve prospěch poskytování informací. Tato filozofie ve prospěch informační otevřenosti se projevuje i tak, že správní rozhodnutí s podrobným odůvodněním se vydává jen v případech, že se žádosti o informace nevyhoví. Naopak poskytnutí informace je procesně velice zjednodušené. Informace se poskytne jako faktický úkon. Povinná osoba, která informaci poskytuje, o tom nevydává žádné rozhodnutí, žádné sdělení, z něhož by bylo zřejmé, proč se rozhodla žádosti o informaci vyhovět a co při tom zvažovala a zda a proč třeba neaplikovala nějakou ze zákonných výjimek pro poskytnutí informace. O poskytnutí informace učiní zpravidla toliko úřední záznam do spisu.

[94] Na straně druhé stojí opačná filozofie trestního řádu. Ten vychází z toho, že se informace z přípravného trestního řízení zásadně neposkytují, protože tato fáze je neveřejná, až na stanovené výjimky. Neveřejná je proto, že v této fázi má přednost veřejný zájem na objasnění trestné činnosti na straně jedné a na respektování ústavní garance presumpce neviny na straně druhé, jak je výslovně v trestním řádu zdůrazněno. Navíc, trestní řád při poskytování informací reguluje jen orgány činné v trestním řízení – policejní orgán, státního zástupce a soud, přičemž soudem se zde míní procesní trestní soud, který rozhoduje v trestním řízení. Mezi těmito orgány je hierarchie: zjednodušeně řečeno nejnižší je policejní orgán, nad policejním orgánem stojí státní zástupce a nad státním zástupcem stojí trestní soud. Proto také, když trestní řád umožňuje, aby si státní zástupce vyhradil poskytování informací z přípravného řízení, současně stanoví, že to zavazuje jen policejní orgán, nikoli soud.

[95] Jakmile se ovšem poskytování informací dostane mimo tento rámec, do režimu zákona o svobodném přístupu k informacím, situace se komplikuje. Obě právní úpravy – zákon o svobodném přístupu k informacím a trestní řád – jdou svými filozofiemi i rozdělením rozhodovacích kompetencí proti sobě. Povinným subjektem zde není procesní trestní soudce, nýbrž soud jako správní orgán, který spravuje veškeré informace ze soudních řízení a spisů. A za tento soud jedná a podle informačního zákona rozhoduje správa soudu, funkcionáři – předseda či místopředseda soudu, popřípadě jimi pověřeni zaměstnanci. Ti ovšem ve svých funkcích nejsou orgány činnými v trestním řízení, tím jsou za soud soudci, kteří v trestním řízení rozhodují. Zákon o svobodném přístupu k informacím sice obsahuje výjimku, podle které povinný subjekt neposkytne informaci o probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces, avšak z pohledu informačního zákona jde stále o výjimku, nadto ji má aplikovat jiný orgán (jiná povinná osoba), než technicky vzato orgán činný v trestním řízení.

[96] Kárný soud též upozorňuje na jistou jednostrannost, kterou vykazuje judikatura Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu v tom smyslu, že vždy akcentuje význam práva na informace v demokratické společnosti (a vedle toho, jak již bylo zmíněno v odstavcích [58], [73] a [76]), ne vždy rozlišuje právo na informace ve smyslu práva informace vyhledávat, přijímat je, zpracovávat či dále šířit dle čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny a povinnost informace poskytovat ve smyslu čl. 17 odst. 5 Listiny). Důvodem je, že „podvozky“, na nichž tato rozhodnutí vznikala, byly prakticky vždy žaloby neúspěšných žadatelů o informace z trestního řízení – a právě jejich právo zaručené čl. 17 Listiny stálo v centru pozornosti soudů, zatímco veřejný zájem na řádném průběhu trestního řízení (náležitém zjištění trestných činů a spravedlivém potrestání pachatelů) či práva osob, jichž se požadované informace nějakým způsobem týkaly, plnila spíše roli jakési vztažné soustavy

v rámci prováděného testu proporcionality (legitimního cíle, který má případné omezení práva na informace ospravedlnit). Soudy tedy vždy posuzovaly přiměřenost omezení práva na informace, které tak (do jisté míry logicky) akcentují, a výjimky z poskytování informací naopak interpretují zásadně restriktivně. Naopak soudy nebývají konfrontovány s případy, kdy informace byla poskytnuta, i když poskytnuta být neměla, protože měla být aplikována výjimka z informační povinnosti. V takovém případě totiž neexistuje žádné správní rozhodnutí, které by správní soud mohl k žalobě přezkoumat. Zpravidla není ani žalobce, který by věc mohl soudu předložit, navíc už jen akademicky, protože jakmile je informace poskytnuta, nelze se vrátit zpět.

[97] Tyto okolnosti nelze při čtení, interpretaci a aplikaci judikatury ztrácet ze zřetele.

Vc4. Kárná odpovědnost soudce při rozhodování v oblasti veřejné správy

[98] Jak kárný soud shrnul naposledy v rozhodnutí ze dne 17. 1. 2022 č. j. 11 Kss 5/2021-81, *Bartošová*, jeho zásahy ve vztahu k zákonnosti soudních rozhodnutí mají být výjimkou a má k nim být přistupováno zdrženlivě. Tato zdrženlivost plyne jednak z ústavně garantované nezávislosti soudního rozhodování a jednak z toho, že odstraňování pochybení při rozhodovací činnosti se realizuje cestou řádných či mimořádných opravných prostředků dle daného typu řízení, nikoliv cestou kárného řízení (viz například rozhodnutí kárného soudu ze dne 25. 6. 2015 č. j. 11 Kss 1/2015-85, *Polák I*). Jednotlivé procesní předpisy poskytují řadu nástrojů, jak řešit nesprávný či nezákonný postup soudce, a kárná odpovědnost má místo až tehdy, pokud všechny mírnější prostředky opakovaně selhaly. O kárném postihu lze uvažovat teprve v situaci, pokud je celkové hodnocení činnosti soudce takové, „že daný soudce dlouhodobě není schopen rozhodovat tak, aby v prostřednictvím jeho osoby justiční systém poskytoval konzistentní výstupy“ (rozhodnutí kárného soudu ze dne 7. 3. 2018 č. j. 16 Kss 7/2017-223, *Králová I*, bod 74).

[99] V rozhodnutí ze dne 22. 3. 2013 č. j. 16 Kss 6/2012-114, *Patzenbauer*, kárný soud vymezil tři okruhy situací, v nichž lze shledat kárné provinění soudce spočívající v nezákonném postupu či vydání nezákonného rozhodnutí, odůvodněného jiným právním názorem: z okolností případu musí být patrné, že buď (1) bylo porušeno jednoznačné znění aplikované právní normy, anebo (2) nebylo respektováno zrušovací rozhodnutí výše postaveného soudu v konkrétní věci (k tomu podrobněji viz například rozhodnutí ze dne 10. 5. 2011, č. j. 13 Kss 11/2010-51, *Pachner*), či (3) existuje jednotná a ustálená judikatura nejvyšších soudů, kterou daný soudce odmítl akceptovat, aniž svůj odlišný právní názor podepřel komplexní, racionální a transparentní konkurující argumentací (shodně výše citované rozhodnutí ve věci *Šoljaková I*). V rozhodnutí ze dne 20. 2. 2019 12 Ksz 11/2018-35, *Zemek*, shrnul kárný senát ve věcech státních zástupců citovanou judikaturu výstižně tak, že kárně postihnout lze pouze za excesivní právní výklad, tedy právní názor nehajitelný.

[100] Kárný soud uznává, že předmětem projednávané věci není rozhodovací činnost soudce v rámci výkonu soudnictví, tedy jádro soudcovské funkce, které se těší ústavním zárukám nezávislosti a nestrannosti, nýbrž postup soudce v rámci poskytování informací, jež spadá mezi úkony státní správy soudu, při níž jej lze obecně hodnotit přísněji (rozhodnutí *Šoljaková I*). Přesto se však citovaná východiska uplatní i v tomto případě. I zde totiž platí, že určitý právní názor nemůže být sám o sobě kárným proviněním, není-li *prima facie* nezákonný a je-li opřen o fundovanou úvahu. Řádně odůvodněný postup soudce při poskytování informací, který není v rozporu s kogentním ustanovením zákona ani jednoznačnou a konstantní judikaturou, totiž může jen stěží ohrozit důvěru veřejnosti

v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů (a nemůže tedy naplnit jeden z konstitutivních znaků skutkové podstaty kárného provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích).

[101] Judikatura kárného soudu navíc shodným způsobem vylučuje kárnou odpovědnost za určitý právní názor (s výjimkou zjevných excesů) i u státních zástupců, jimž Ústava žádné záruky nezávislosti obdobně soudcům neskýtá. Kromě posledně citovaného rozhodnutí *Zemek* či rozhodnutí ze dne 10. 11. 2014 č. j. 12 Ksz 7/2014-91, *Böhm*, lze odkázat především na výše zmíněné rozhodnutí *Komár*, které se stejně jako tento případ týkalo poskytnutí určitých informací týkajících se trestního řízení.

[102] Koneckonců zcela aktuální náleží Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3296/21 ze dne 2. 5. 2023 obdobně vylučuje trestněprávní postih za jiný právní názor při správním rozhodování úředních osob. V nyní posuzovaném případě samozřejmě nejde o trestněprávní postih, nýbrž jen o postih kárný, nicméně i ten má být až tou poslední možností, jak reagovat na nesprávný či nezákonný postup soudce. Takový závěr zřetelně plyne z rekapitulace relevantních kárných rozhodnutí. Ústavní soud v bodě 44 nálezu inspirativně uvedl, že „nelze připustit, aby *de facto* jakýkoliv jiný právní názor, který by se posléze ukázal nesprávným, zakládal trestní odpovědnost osoby, která jej v určité době učinila, a to bez ohledu na východiska, která ji k němu vedla, neboť po nikom, byť vybaveném rozhodovací pravomocí, není možno vyžadovat absolutní neomylnost, pokud není při chybném rozhodnutí prokázán záměr či neakceptovatelný nedbalý, excesivní či svévolný přístup.“

Vd. Objektivní stránka tvrzeného kárného provinění

[103] Kárný soud předesílá, že jeho primárním úkolem není rozhodnout, zda kárně obviněný při poskytování informací postupoval v souladu se zákonem, či nikoli, jako to dělají správní soudy při soudněsprávním přezkumu rozhodnutí správních orgánů, byť si na tuto předběžnou otázku i kárný soud musel zevrubně odpovědět. Nicméně i kdyby se kárný soud domníval, že kárně obviněný informace poskytnout neměl, z takového závěru nutně ještě neplyne, že se jejich poskytnutím dopustil kárného provinění.

[104] Kárný soud dále zdůrazňuje, že kárné řízení není trestním řízením ani jeho obdobou. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva spadá kárné řízení pod civilní větev čl. 6 odst. 1 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (ve vztahu k soudním exekutorům viz rozsudek ze dne 1. 6. 2023 ve věci *Grosam proti České republice* [GC], stížnost č. 19750/13, §§ [110] a [117]-[122], obdobně ve vztahu k soudcům viz např. rozsudek ze dne 9. 1. 2013 ve věci *Oleksandr Volkov proti Ukrajině*, stížnost č. 21722/11, §§ [92]-[95], či rozsudek ze dne 6. 11. 2018 ve věci *Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku* [GC], stížnost č. 55391/13 a d., §§ [120], [124]-[128]). V kárném řízení se proto neuplatní procesní záruky, které Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod vztahuje na řízení o trestním obvinění. V tomto ohledu je věcí vnitrostátního zákonodárce, jak bude kárné řízení koncipovat, včetně toho, jaký důkazní standard pro kárný soud předepíše (zda takový, jaký se uplatňuje v trestním řízení, nebo naopak jiný, jaký se uplatňuje v občanskoprávním řízení, resp. v pracovněprávních sporech či ve sporech ze služebních poměrů). Je tedy nutno vyjít z toho, že vnitrostátní zákonodárce v platném kárném zákoně nevyužil možnost speciálně upravit důkazní standard pro kárné řízení, přitom v jeho § 25 odkázal na přiměřené použití trestního řádu, a tedy i na použití důkazního standardu uplatňovaného v trestním řízení soudním. Kárný soud proto *de lege lata* musí zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 2 odst. 5 trestního řádu), a s ohledem na

zásadu presumpce nevinoty je v případě pochybností o vině kárně obviněného třeba rozhodnout v jeho prospěch (*in dubio pro reo*).

[105] Na základě podrobné analýzy judikatury k poskytování informací z trestního řízení kárný soud dospívá k dílčímu závěru, že nejde o otázku regulovanou jednoznačným zněním zákona ani konstantně interpretovanou nějakým kategorickým způsobem (tedy tak, že určitý typ informace nelze za žádných okolností poskytnout). Judikatura nemá nějaké jednoduché řešení či pravidlo, kdy se informace z neveřejného přípravného řízení nesmí poskytnout a kdy a v jakých situacích již výjimečně může. Jde vlastně o stálé hledání odpovědi na komplikovanou otázku výkladu výjimky z výjimky. Judikatura stále zdůrazňuje požadavek na individuální posouzení každého případu (a význam práva na informace v demokratické společnosti). I v nedávném nálezu ze dne 11. 4. 2023 sp. zn. III. ÚS 836/21 Ústavní soud uvedl, že „v každém konkrétním případě je povinen poskytovatel informací zkoumat, zda je dána zákonná výlučka pro poskytnutí informací, a je-li tomu tak, tak poměřovat, zda je namíste ji aplikovat s ohledem na dotčené zájmy fyzických nebo právnických osob“.

[106] Tento aspekt je přitom klíčový při hodnocení, zda kárně obviněný při poskytování informací spáchal kárné provinění ve smyslu § 87 zákona o soudech a soudcích.

[107] Kárný soud se tedy – při uplatnění výše shrnutých právních a judikatorních východisek – musel nejprve zabývat objektivní stránkou tvrzeného kárného provinění, tedy tím, zda kárně obviněný při výkonu své pravomoci udělal to, co po něm zákon žádá, tedy

- a) zda před poskytnutím informací žadatelům provedl kvalifikovanou úvahu podle zákona o svobodném přístupu k informacím a trestního řádu a poměřil všechny relevantní okolnosti, veřejné zájmy a práva a oprávněné zájmy dotčených osob, a současně
- b) zda nastal negativní následek, tedy zda poskytnutím informací žadatelům ohrozil nebo dokonce zmařil účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces, včetně respektu k osobnostním právům obviněných, potenciálně obviněných a svědků a k zásadě presumpce nevinoty.

[108] Pokud jde o první otázku, kárný soud připomíná, že zákon o svobodném přístupu k informacím nevyžaduje, aby se při poskytnutí informací vyhotovilo písemné správní rozhodnutí s odůvodněním, ani že by se do spisu měl učinit úřední záznam, z něhož by vyplývaly skutkové a právní důvody pro poskytnutí informací. Z dokazování vyplynulo, že takový záznam v informačních spisech není, kárně obviněný jej nevyhotovil, neboť to ani nebyla jeho povinnost.

[109] Kárný soud tak navzdory dokazování nemohl rozptýlit své pochybnosti o tom, zda kárně obviněný před poskytnutím informací požadovanou kvalifikovanou úvahu provedl, nebo zda ji provedl alespoň v tom rozsahu, jaká vyplývá z jeho pozdějšího vysvětlení ministru spravedlnosti (**důkaz D**), a nakonec i kárnému soudu. Právě tato okolnost – pochybnosti o tom, zda se skutek takto odehrál – pak nutně musela vést kárný soud k závěru, že se musel přiklonit k rozhodnutí ve prospěch kárně obviněného. Kárnému soudu nezbylo, než věřit, že kárně obviněný přiměřenost poskytnutí požadovaných informací zvažoval alespoň tak, jak to později popsál, že studoval judikaturu a hledal na internetu, aby zjistil, co již veřejnost ví.

[110] Dále se kárný soud zaměřil na odůvodnění rozhodnutí poskytnout informace, které kárně obviněný dodatečně prezentoval ve vyjádření ministru spravedlnosti a před kárným soudem.

[111] V rozhodnutí *Bartošová* kárný soud nevyloučil „že ve zcela výjimečných případech bude shledáno kárné provinění i v ojedinělém excesivním jednání soudce, například pokud je jeho rozhodnutí jednoznačně za žádných okolností neobhajitelné, až je to obrazně řečeno „do nebe volající“. Je zřejmé, že předpokladem takového hodnocení je i široká shoda v odborné veřejnosti.“

[112] **Kárný soud dodatečné vysvětlení kárně obviněného o důvodech, jež ho vedly k poskytnutí informací, hodnotí kriticky a je přesvědčen, že v takové situaci žádostem o informace vyhovět neměl, nikoli však v té míře, že by jejich poskytnutím spáchal kárné provinění.**

[113] Kárně obviněný – i s časovým odstupem – demonstroval jen omezenou či povrchní znalost relevantní judikatury, selektivně z ní vytrhával jen argumenty ve prospěch poskytnutí informací a činil z ní spíše zkratkovité závěry. Kárný soud by očekával spíše zdrženlivý a opatrný postoj k takové žádosti o informace i s ohledem na výpověď kárně obviněného, že se s takovou žádostí o informace setkal vůbec poprvé, navzdory tomu však teprve po zájmu ministra spravedlnosti o věci začal hlouběji přemýšlet.

[114] V této souvislosti, v reakci na obhajobu kárně obviněného, kárný soud poznamenává, že neshledává nic závadného na tom, že ministr spravedlnosti mohl mít politický zájem, který ho motivoval k tomu, aby se věci zabýval, případně uplatnil své kontrolní a kárné pravomoci. Kárný soud neshledal žádný důvod, aby zkoumal motivaci kárného navrhovatele nebo politické souvislosti věci, neboť to pro rozhodování kárného soudu není podstatné.

[115] Kárně obviněný **především nevzal v úvahu naprostou výjimečnost zveřejnění informací z přípravného řízení, které především musel mít přesvědčivě a důkladně odůvodněné, silněji než neposkytnutí informace, které je v této fázi, jak plyne z rekapitulované judikatury, pravidlem.** Důvodem pro vyhovění žádostem o informace, který přitom sám kárně obviněný považoval za nejpádňější (jak podle jeho dodatečného vysvětlení, tak i podle jeho stěžejního **důkazního návrhu P**), rozhodně nemohlo být to, že se část informací (třebas i převážná) již v médiích vyskytla. **Fakt, že se nějaké informace či jejich střípky již v médiích vyskytovaly, není zásadně důvod pro to, aby za soud takto uniklé informace autorizoval a kvalitativně a kvantitativně posílil tím, že poskytne komplexní obsah soudních rozhodnutí se všemi souvislostmi a detaily, bez ohledu na to, že nešlo o usnesení o zahájení trestního stíhání, nýbrž (jen) o informačně méně bohaté vazební usnesení a příkazy k prohlídkám.** Ostatně i z provedených **důkazů A a P** vyplynulo, že poskytnutí rozhodnutí žadatelům dalo informacím v médiích úplně jinou, resp. novou kvalitu, komplexnost a zejména punc oficiálnosti – a jsou zde i judikáty, které na tento moment upozorňují (viz výše odstavce [77] a násl.), že to není důvod pro uvolnění všech informací, a při výslechu kárně obviněného vyšlo najevo, že je nezaznamenal ani dodatečně.

[116] Jakkoli je kárně obviněný zkušeným trestním soudcem, kárný soud se pozastavil též nad „lehkostí“, s jakou činil závěry o tom, co může či nemůže ohrozit účel trestního řízení a spravedlivý proces v tak rané fázi přípravného trestního řízení. Je to překvapivé o to víc v kontextu jeho přiznání, že se s takovou žádostí o informace setkal vůbec poprvé, navíc připustil, že neměl znalost spisů z přípravného řízení a soudních spisů – ostatně seznámit se

s nimi může jen při výkonu svých dozorových oprávněním, jak sám uvedl. Přitom se ani nepokusil konzultovat věc s procesními soudci a zejména s dozorovou státní zástupkyní, která především tuto otázku v dané fázi trestního řízení mohla kvalifikovaně posoudit.

[117] Jakkoli je kárný soud přesvědčen, že v dané věci byla taková konzultace s dozorovou státní zástupkyní zcela namístě vzhledem k tomu, co mohlo být poskytnutím informací ohroženo, nutno upřesnit, že v neprovedení konzultace kárné provinění *samo o sobě* spočívat nemůže (není-li prokázán negativní následek, k tomu viz níže). Navrhovatel odkazoval na § 14 odst. 7 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím [ve znění účinném do 31. 12. 2022, nyní jde o odst. 6 písm. c)]. Toto ustanovení umožňuje prodloužit lhůtu pro poskytnutí informace v případě *konzultace s jiným povinným subjektem, který má závažný zájem na rozhodnutí o žádosti*. Právě dozorová státní zástupkyně přitom logicky mohla mít závažný zájem na rozhodnutí o žádosti (jak uvádí výše citovaný komentář k zákonu o svobodném přístupu k informacím, „jiný povinný subjekt bude dotčen typicky v případě, kdy žádostí oslovený povinný subjekt má poskytnout informaci, kterou od tohoto povinného subjektu obdržel a k jejímuž poskytnutí by mohl mít tento povinný subjekt výhrady“). Zákon tedy počítá s *možností* konzultace s jiným povinným subjektem (pro jejíž využití umožňuje prodloužení lhůty pro poskytnutí informací), a v tomto případě by to bylo vhodné, nestanoví ji však jako obligatorní postup. Povinnost takové konzultace nevyplývá ani z judikatury. Naopak lze odkázat na rozhodnutí ze dne 16. 5. 2012 č. j. 11 Kss 13/2011-55, ve věci *Slezák*, v němž kárný soud obdobně shledal, že nelze dovodit kárnou odpovědnost soudce, který si při vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu podle § 88a trestního řádu nevyžádal doplňující informace, neboť zákon takovou povinnost neukládá.

[118] O jisté profesní slepotě kárně obviněného svědčí i jeho odpověď na otázku předsedy kárného senátu, že *presumpce nevin*y dotčených osob nemohla být nijak narušena, protože to, že jsou zmíněni jako obvinění či vzati do vazby nebo že u nich byla provedena domovní prohlídka, ještě neznamená, že budou obžalováni a pravomocně odsouzeni. Kárný soud podotýká, že tato logika plynoucí z odpovědí kárně obviněného *presumpci nevin*y ve skutečnosti popírá, protože kárně obviněný měl naopak vycházet z toho, že jde o osoby zatím nevinné, a proto měl jejich soukromí a pověst chránit, nikoli že nejsou poskytnutím informací nijak ohroženy. Veřejnost to tak rozhodně nevnímá, to je každodenní zkušenost: jakmile podezření na někom ulpí, těžko se smývá, i když dojde ke zproštění. To už málokdo zaznamená. Z výsledku kárně obviněného se jevílo, že ve svých úvahách přehlíží onen podstatný aspekt *naplnění účelu trestního řízení*, jímž je právě *zajištění práva na spravedlivý proces, včetně práva na respektování presumpce nevin*y, jak to pojímá a zdůrazňuje ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím.

[119] A platí to i o veřejně činných osobách – obhajoba sice správně poukázala na to, že veřejně činné osoby i dle judikatury soudů, včetně Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva, musí strpět intenzivnější zásahy do svých osobnostních práv, včetně práva na soukromí, avšak tato judikatura se týká především svobody projevu a tisku, rozhodování o žalobách na ochranu osobnosti či o verbálních trestných činech (pomluva apod.). Neplyne z ní, že státní orgány mají o těchto osobách automaticky poskytovat veřejnosti více informací a citlivějších informací než o jiných.

[120] Spornějším momentem by mohla být otázka anonymizace poskytnutých rozhodnutí. Nicméně kárný navrhovatel nedostatečnou anonymizací ani nezahrnul do popisu skutku

(skutkové věty) v návrhu. V tomto aspektu kárné provinění nespátroval. Svůj návrh postavil na tom, že informace neměly být poskytnuty vůbec, nikoli na tom, v jakém rozsahu či ve vztahu jen k jakým osobám či skutečnostem měly či mohly být poskytnuty. Proto ani kárný soud nemohl suplovat absenci návrhových tvrzení a nemohl iniciativně či inkvizičně hledat v rozhodnutích nesprávně anonymizované údaje a přepisovat skutkovou větu kárného obvinění, *nota bene* když ani na upozornění předsedy kárného senátu na jednání kárný navrhovatel nijak nereagoval, např. změnou návrhu nebo jeho doplněním. Je také třeba uvést, že kárný navrhovatel se v tomto bodě nevypořádal ani s instrukcí ministerstva k anonymizaci, na niž poukazoval kárně obviněný. Kárný soud nicméně poznamenává, že jde jen o instrukci, nikoli o právní předpis. Povinné subjekty, zejména jsou-li kvalifikovanými soudci, instrukci nemohou používat zcela mechanicky a vždy musí vážit, i při poskytování informací, jaká práva a oprávněné zájmy mohou být porušena.

[121] Kárný soud nicméně souhlasí s navrhovatelem v tom, že „anonymizace“ osobních údajů v poskytnutých rozhodnutích nebyla provedena důsledně. Zaprvé uvedení iniciál jména a příjmení nelze považovat za anonymizaci, bez ohledu na to, co vnitřní předpisy ukládají či nikoliv. Navíc ponechání ostatních údajů, které osobu jednoznačně identifikují, může u takto dotčené osoby oprávněně vyvolat pocit, že taková „anonymizace“ nebyla míněna vážně – není třeba více slov, aby bylo patrné, že údaje „[N. N.], 1. náměstek primátorky města Brna“ nebo „[A. B.], předseda Komise bytové Rady Městské části Brno-střed, předseda Komise dislokační Rady Městské části Brno-střed“ [N. N. a A. B. jsou pseudonymy, v poskytnutých rozhodnutích byly ponechány skutečné iniciály a dosažené vysokoškolské tituly, pozn. NSS] vůbec nelze za anonymizaci považovat, resp. že jde o mechanickou anonymizaci, jež se zcela minula svým účelem.

[122] Navzdory kritice zdůvodnění kárně obviněného kárný soud shrnuje, že informace poskytl na základě svého právního názoru, a přestože podle přesvědčení kárného soudu některé okolnosti a aspekty nezhodnotil vůbec, některé je zhodnotil nedostatečně či nesprávně, kárný soud nenalezl bez pochybností oporu pro závěr, že by se za daného právního stavu, ne zcela jasné zákonné úpravy a ne zcela jednoznačné judikatury – obrazně řečeno na poněkud rozbředlém právním terénu – dopustil rozhodovacího excesu, a tedy kárného provinění.

[123] Navíc jak se ukázalo z výslechu dozorové státní zástupkyně (**důkaz T** v kombinaci s tiskovými zprávami Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – **důkaz E**), ani ona neuvedla nic, co by kárný soud opravňovalo učinit závěr, že došlo k nezákonnému následku jednání kárně obviněného, tedy k ohrožení nebo dokonce zmaření účelu trestního řízení, minimálně v rovině ohrožení efektivitu trestního stíhání. Komplikaci spatřovala pouze v komfortu orgánů činných v trestním řízení, resp. ve zvýšeném tlaku médií na ně. Pokud jde o možný následek zmaření účelu trestního řízení v rovině spravedlivého procesu a osobnostních práv dotčených osob, kárný soud souhlasí s obhajobou kárně obviněného, že navrhovatel zmiňoval možné ohrožení naplnění tohoto účelu trestního řízení v důsledku poskytnutí informací pouze v obecné rovině. Obdobná obecná argumentace je obsahem reakcí vrchního státního zástupce – **důkazy J, K a L**, proto ani z nich pro tuto věc nic relevantního nevyplývá. Ostatně nikdo ani nenavrhl důkazy k prokázání takového konkrétního následku, např. výslechem dotčených osob jako svědků (viz rozsudek č. j. 6 As 339/2016-55, že „ohrožení schopnosti orgánů činných v trestním řízení plnit své úkoly musí být konkrétně a srozumitelně vyjádřené a zároveň prokazatelně existující, nikoliv pouze hypotetické“). Není přitom úkolem kárného soudu, aby argumentaci

navrhovatele v tomto směru *inkvizičně* dotvářel. Pokud tedy navrhovatel neuvede dostatečná tvrzení a neprokáže je, musí jít neunesení těchto břemen ku prospěchu kárně obviněného (viz odstavec [104]).

[124] V návrhu se také vůbec neobjevilo konkretizované tvrzení, že by kárně obviněný snad poskytl informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebo informace z něj získané, jejichž poskytnutí je absolutně zapovězeno ustanovením § 8c tr. řádu; takto kárný návrh postaven nebyl.

[125] I když je kárný soud přesvědčen, že otázce ochrany presumpce neviny a osobnostních práv poškozených se kárně obviněný ve své právní úvaze věnoval jen okrajově a nesprávně, protože se soustředil jen na to, co veřejnost již věděla, aniž by si položil otázku, zda oficiálním zveřejněním informací postavení dotčených osob nevratně nezhorší, tak i zde opět panovaly pochybnosti. Kárný soud se proto přiklonil k rozhodnutí ve prospěch kárně obviněného.

[126] Kárný soud shrnuje, že kárný návrh je postaven na odlišném hodnocení podmínek pro poskytnutí informací souvisejících s trestním řízením, tedy na odlišném výkladu § 11 odst. 4 písm. a) a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím, než jaký zaujal kárně obviněný, aniž by však bylo možno tvrdit, že kárně obviněný postupoval v rozporu s jednoznačným ustanovením zákona, ustálenou judikaturou či správní praxí. Není zde ani žádné rozhodnutí nadřízeného orgánu, z něhož by plynul v konkrétní věci závazný právní názor ve smyslu výše citovaného rozhodnutí *Patzenbauer*.

[127] Přestože kárný senát dodatečné vysvětlení kárně obviněného o důvodech, jež ho údajně vedly k poskytnutí informací, hodnotí jako nedostatečné a nesprávné, dospěl v poradě hlasováním podle § 127 odst. 2 trestního řádu k závěru, že nedosahuje intenzity rozhodovacího excesu, jímž by kárně obviněný spáchal kárné provinění. Skutek tedy není kárným proviněním, a proto kárný soud kárně obviněného zprostil kárného návrhu.

[128] Vzhledem ke zproštění nebylo třeba činit žádné závěry z **důkazů R** (osobní spis) a **S** (hodnocení kárně obviněného). Irelevantní pro věc bez ohledu na výsledek byl i **důkaz U**, neboť se týká jiné situace a jiné věci.

Ve. Následné odlišné rozhodování předsedy městského soudu a jeho vliv na závěr kárného soudu

[129] Kárný soud považuje z výchovných důvodů za vhodné, aby se vyjádřil i k postupu předsedy městského soudu, který poté, co kárně obviněný žádostem o informace vyhověl, obsahově obdobné žádosti odmítl (**důkazy H a I**). Ostatně jak kárný navrhovatel, tak obhájce z této skutečnosti dovozovali argumenty ve prospěch svých protichůdných procesních postojů, obhajoba k tomu předložila též dodatečné vysvětlení ze strany předsedy městského soudu (**důkaz Q**).

[130] Kárný soud připomíná, že předseda městského soudu pozdější obdobné žádosti o informace odmítal a činil tak, jak plyne z písemných odůvodnění jeho rozhodnutí, stručně řečeno proto, že trestní řízení se nacházelo v přípravné fázi, poskytnutí informací z něj by mířilo proti obsahu a smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, jednalo se o chráněné informace, navíc požadovaná rozhodnutí obsahovala osobní údaje, a ty lze poskytnout pouze se souhlasem dotčených osob, které žadatelé o informace nepředložili. Tuto okolnost nelze ošetřit ani anonymizací, neboť žadatelé totožnost dotčených osobností

předem znali, navíc požadovali poskytnutí procesních rozhodnutí z přípravného řízení, nikoli konečných rozhodnutí. Mohlo by tak dojít k ohrožení účelu trestního řízení. Uplatněním testu proporcionality dospěl předseda městského soudu k závěru, že zájem na řádném prošetření trestních věcí a ochrana soukromí dotčených osob převážily, trestní věc se týká velké skupiny osob a poskytnutí informací v této fázi mohlo ohrozit řádné zajištění důkazních prostředků a narušit práci orgánů činných v trestním řízení.

[131] Jakkoli nebylo v kárném řízení objasněno (a nebylo to ani nutné), proč předseda městského soudu následně sám rozhodoval o odmítnutí žádostí o informace, ač to spadalo do oblasti, kterou svěřil kárně obviněnému jako soudci pověřenému výkonem funkce místopředsedy, je zřejmé, že svým následným zcela opačným rozhodováním předchozí postup kárně obviněného přinejmenším problematizoval, což pochopitelně ve své argumentaci využil kárný navrhovatel. V dodatečném písemném vyjádření (**důkaz Q**) však předseda městského soudu svůj postup relativizoval, když uvedl, že při zvažování, zda informace poskytnout, „jsem pochopitelně věděl, že kárně obviněný již informace poskytl, [a] naznal jsem, že zájem veřejnosti na informace již byl saturován, a proto jsem jako převažující shledal zájem na jejich neposkytnutí, neboť informace již byly poskytnuty dostatečným způsobem. Pokud by však nedošlo k předchozímu poskytnutí informací JUDr. Dufkem, nevylučuji, že také já bych informace právě s ohledem na zájem veřejnosti poskytl.“.

[132] Kárný soud především konstatuje, že za daných okolností následný odlišný postup předsedy městského soudu nemohl mít vliv na závěr, že kárně obviněný se kárného provinění nedopustil. Již na základě časového sledu totiž nelze říci, že kárně obviněný postupoval v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí – žádnou takovou předchozí praxi kárný navrhovatel ani netvrdil, ani neprokazoval. Nešlo o situaci, kdy by kárně obviněný poskytl informace až poté, co by předseda městského soudu obdobné informace setrvale odmítal poskytnout (a založil tak jakousi rozhodovací praxi).

[133] Tyto okolnosti ale svědčí o tom, že si vedení městského soudu přinejmenším nebylo jisto, jak takové žádosti o informace posuzovat. Nejen že se odůvodnění kárně obviněného a předsedy městského soudu popírají a liší se i výsledek jejich rozhodování. Ani dodatečné vysvětlení postupu předsedy městského soudu věc neosvětluje, spíše naopak. Údajná okolnost, že k odmítnutí dalších žádostí o informace došlo (též) proto, že zájem veřejnosti byl v důsledku poskytnutí informací kárně obviněným již saturován, totiž z písemných odůvodnění rozhodnutí předsedy městského soudu vůbec nevyplývá. Nadto zákonná úprava stojí na zcela opačném východisku, a sice na rovném přístupu ke všem žadatelům o informace. Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku č. j. 8 As 114/2013-36 ze dne 4. 8. 2014, bod [39]: „Informační zákon je založen na objektivních kritériích [a] povinné subjekty musí ctít zásadu rovnosti a žádosti o informace vyřizovat nestranně. Poskytne-li povinný subjekt informaci určitému žadateli, bude analogicky povinen tutéž informaci zpřístupnit i dalším žadatelům.“; či v rozsudku č. j. 1 As 97/2009-119 ze dne 16. 3. 2010: „Přístup veřejnosti k informacím podle zákona o svobodném přístupu k informacím je ovládán zásadou rovnosti a žádný žadatel o informaci, byť by jeho zájem na zpřístupnění informace byl pro společnost sebeprínosnější, nemůže být povinnými subjekty privilegován.“.

[134] Projevem této zásady je koneckonců i ustanovení § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož *povinný subjekt do 15 dnů od poskytnutí informací na žádost ... tyto informace zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.*

[135] Jinak řečeno to, co předseda městského soudu uvedl ve svém dodatečném vysvětlení, vůbec nebylo a ani nemohlo být důvodem pro jeho opačný postup a odmítnutí následných žadatelů o tytéž informace. Naopak předseda městského soudu, pokud by byl vskutku přesvědčen o správnosti postupu kárně obviněného, by měl informace poskytnuté žadatelům v souladu s § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím zveřejnit pro všechny potenciální žadatele do 15 dnů na své internetové úřední desce.

[136] Zbývá dodat, že i této okolnosti si musí být povinné subjekty dobře vědomy již při rozhodování o žádosti o informace. Musí vzít v úvahu, že poskytnutí informace individuálnímu žadateli *de lege lata* znamená nejen povinnost vyhovět stejným žádostem o informace dalších žadatelů, ale i aktivní plošné zveřejnění poskytnutých informací na internetových stránkách povinného subjektu.

[137] I tato právní souvislost podtrhuje závěr, že poskytnutí informací z neveřejného přípravného řízení trestního není až na zcela výjimečné a důkladně odůvodněné situace možné.

VI. *Obiter dictum* a úvahy *de lege ferenda*

[138] Kárný soud vyjadřuje naději, že tento případ bude pro kárně obviněného a pro jiné povinné osoby z řad funkcionářů a soudců poučením, protože napříště už každý musí mít na základě tohoto rozhodnutí více informací o tom, co je třeba důkladně zvažovat, co je smyslem a účelem výluky z poskytování informací z neveřejného přípravného řízení. I když zákon nevyžaduje, aby se v případě poskytnutí informací vyhotovovalo správní rozhodnutí s odůvodněním, lze povinným osobám doporučit, aby takové odůvodnění záznamem do spisu vyhotovili s ohledem na závažnost veřejného zájmu na ochraně účelu trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces a v té souvislosti i s ohledem na svou případnou kárnou odpovědnost.

[139] Musí brát v úvahu, že při poskytování informací z trestního řízení je třeba vyvážit nikoli dvě hodnoty, jak bývá při provádění testu proporcionality obvyklé, ale čtyři současně působící zájmy, z nichž lze každý v obecné rovině považovat za legitimní důvod pro upozadění těch dalších. Je zde na jedné straně individuální právo žadatele na informace (tedy subjektivní právo odpovídající povinnosti dle čl. 17 odst. 5 Listiny), jež se střetává s právem na soukromí osob, kterých se trestní řízení určitým způsobem dotýká, případně s právem osoby, proti níž se trestní řízení vede nebo může vést, být považována za nevinnou, dokud není její vina vyslovena pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu. Kromě nich tu působí veřejný zájem na řádném průběhu trestního řízení (či v obecnější rovině na schopnosti orgánů činných v trestním řízení odhalovat a stíhat trestnou činnost) a veřejný zájem na zveřejnění určitých informací (ve smyslu § 8d trestního řádu). Dvě z těchto hodnot (práva osob dotčených trestním řízením a veřejný zájem na řádné činnosti orgánů činných v trestním řízení) přitom chrání primárně trestní řád a dvě (právo na informace v subjektivní i objektivní podobě) zákon o svobodném přístupu k informacím. Vzájemné poměření všech dohromady přitom vyžaduje skutečně komplexní úvahu. A právě provedení takové komplexní úvahy je primární povinností povinné osoby z řad soudců a státních zástupců při rozhodování o žádosti o poskytnutí informací. Je-li tato povinnost splněna (a její splnění doloženo), pak zpravidla nepřijde vůbec na mysl úvaha o kárné odpovědnosti za výsledek, k němuž povinná osoba na základě takové komplexní úvahy dospěje.

[140] Kárný soud konečně, v reakci na námitku kárně obviněného, uznává, že by Ministerstvo spravedlnosti mohlo a mělo jakožto odvolací správní orgán při rozhodování podle zákona o svobodném přístupu k informacím ve své správní linii vyvinout nějakou metodickou vzdělávací aktivitu vůči soudním funkcionářům. Na straně druhé však, i kdyby tak neučinilo, nemohlo by to být samo o sobě liberačním důvodem pro kárně odpovědné soudce a soudní funkcionáře. Kárný soud vždy poněkud zaráží, když se právní profesionálové – nezávislí soudci dovolávají chybějících školení ze strany Ministerstva spravedlnosti.

[141] Kárný návrh – byť jej soud vyhodnotil jako nedůvodný – odhaluje řadu problematických aspektů současné právní úpravy poskytování informací z trestního řízení, jež způsobuje zejména souběžná aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím a trestního řádu, tedy zákonů, z nichž je každý postaven na zcela opačné logice. Jak již bylo uvedeno, trestní řád vychází z toho, že přípravné řízení je (zásadně) neveřejné a například informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka, nelze zveřejnit (§ 8a), přičemž stanoví určité výjimky z tohoto pravidla (§ 8d). Naproti tomu základní myšlenka zákona o svobodném přístupu k informacím je, že informace se zásadně poskytují a jen výjimečně (v odůvodněných případech) je lze odepřít. Tendence vykládat jakékoli výjimky restriktivně, kterou aplikační praxe obecně zastává, pak vede k tomu, že pokud se jako výchozí předpis vezme trestní řád, informace se spíše neposkytnou (zužující interpretace výjimky, která zveřejnění informací umožňuje), zatímco při postupu primárně podle zákona o svobodném přístupu k informacím bude pravděpodobnější poskytnutí informace (restriktivní výklad výjimky vede k širší ochraně práva na informace). A tím se dostáváme k již zmíněné okolnosti, že drtivá většina relevantní judikatury je vystavěna na případech odmítnutých žadatelů o informace. Soudy se tak pohybují primárně v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím, který vyžaduje co nejširší poskytování informací, a jakékoli výjimky z tohoto základního pravidla vykládají restriktivně, včetně výjimky, při jejímž uplatnění musejí nahlédnout i do trestního řádu, podle něhož je zase výjimkou poskytování informací – paradox této situace je více než zřejmý.

[142] Zmínit lze i mnohem slabší postavení osob, jichž se požadované informace nějak týkají, ve srovnání se žadateli o informace. Zatímco žadatel má v případě nevyhovění žádosti právo na vydání odůvodněného rozhodnutí, proti němuž může podat odvolání (§ 16 zákona o svobodném přístupu k informacím), a rovněž má k dispozici stížnost na různá pochybení povinného subjektu při vyřizování jeho žádosti o informace (§ 16a zákona o svobodném přístupu k informacím), osoby, kterých se požadované informace týkají (či mohou týkat), se sice mohou proti poskytnutí informací bránit, a to podáním správní žaloby (srov. bod 63 výše citovaného nálezu sp. zn. IV. ÚS 1378/16), nicméně mohou tak učinit až poté, co je informace poskytnuta (a k zásahu do jejich práv tak již do značné míry neodčinitelně došlo). Jejich procesní pozice je navíc výrazně slabší (brání se proti neodůvodněnému faktickému úkonu).

[143] Další problém je potom kompetenční. Ustanovení § 8a trestního řádu totiž váže pouze orgány činné v trestním řízení, a to zejména státní zastupitelství (jednotlivé státní zástupce) a policejní orgány, neboť se uplatňuje primárně v přípravném řízení (soudní fáze trestního řízení je s ohledem na čl. 38 odst. 2 Listiny zpravidla veřejná). I v přípravném řízení však řadu rozhodnutí činí soudy (například právě o vazbě, o domovní prohlídce či prohlídce jiných prostor a pozemků), které však vystupují jako orgány činné v trestním řízení právě

jen při této činnosti. Pokud pak někdo požádá soud o informace, nerozhoduje soud o takové žádosti jako orgán činný v trestním řízení, nýbrž „jen“ jako povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Kárný soud souhlasí s navrhovatelem, že tato situace prakticky vůbec nereflektuje postavení dozorového státního zástupce, který je „pánem“ přípravného trestního řízení a nese hlavní díl odpovědnosti za jeho průběh. Soud totiž při poskytování informací stojí zcela mimo sféru vlivu dozorového státního zástupce (jak již bylo uvedeno výše, výhrada podle § 8a odst. 3 trestního řádu zavazuje pouze policejní orgán a zákon soudu neukládá poskytování informací předběžně konzultovat se státním zástupcem), přičemž, jak uváděl navrhovatel, soud nemá a z povahy ani věci nemůže mít žádné informace o dalším plánovaném postupu dozorového státního zástupce a policejního orgánu (například o tom, které osoby budou obviněny, vyslechnuty jako svědci a podobně).

[144] Kárný soud tak v obecné rovině souhlasí s navrhovatelem, že za současného právního stavu (který tvoří i konstantní interpretační praxe) je ochrana informací z trestního řízení do značné míry nedostatečná, a to zejména v situacích, kdy žádost o informace není určena státnímu zástupci či policejnímu orgánu, nýbrž soudu. V tomto směru není bez významu, že judikatura jde podle všeho poněkud jiným směrem, než zamýšlel zákonodárce, z jehož pohledu již § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím paušálně vylučoval poskytování informací souvisejících s trestním řízením [srov. například důvodovou zprávu k výše citovanému zákonu č. 111/2019 Sb., sněmovní tisk č. 129/0, 8. volební období, www.psp.cz: „... judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že přes výslovný pokyn zákonodárce neposkytovat takové informace (není zde ani prostor pro správní uvážení) se má přesto zkoumat, zda je ochrana nezbytná, resp. zda trvá naléhavý zájem na neposkytnutí informace. Tato změna zapříčinila dalekosáhlé zatížení orgánů činných v trestním řízení, které musely vždy podrobně zdůvodňovat, proč informaci nelze poskytnout (pokud ji neposkytly), a to s obtížemi vyplývajícími i z otázky, jak argumentovat, aniž by informace samy nebyly použity. **To vše přes jednoznačný záměr zákonodárce, který již na úrovni zákona provedl test proporcionality a určil hranici pro poskytování tohoto druhu informací**“; zvýraznil kárný soud].

[145] Řešením by mohla být další změna právní úpravy (kterou může iniciovat právě navrhovatel jako poslanec a člen vlády, resp. jeho ministerstvo jako ústřední orgán státní správy pro soudy a státní zastupitelství), jež by lépe navázala zákon o svobodném přístupu k informacím na trestní řád, respektive podrobněji upravila poskytování informací z trestního řízení tak, aby dostatečně odrážela zásadně neveřejnou povahu přípravného řízení a chránila práva osob, jichž se trestní řízení nějakým způsobem týká. V úvahu by mohlo přicházet úplné vyloučení působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím na přípravné trestní řízení při současné komplexní úpravě poskytování informací z trestního řízení v trestním řádu či podmínění poskytnutí informací souhlasem státního zástupce pro všechny povinné subjekty, nejen policejní orgány).

P o u č e n í: Odvolání proti tomuto rozhodnutí **n e n í** přípustné.

V Brně dne 12. června 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda kárného senátu

